

NOVI IZLETNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

V uredništvo ne prihaja tako malo ljudi, ki vedo potožiti, da se jim godi ta ali ona krivica. Prihajajo v upanju, da jim bodo središča javnega obveščanja pomagala pri urejanju spornih vprašanj. Vrata so vedno odprta in vselej kadar smo ugotovili, da se da drugače uskladiti skupni, družbeni interes s posamičnim, smo nanj opozorili. Ne brez uspeha, saj so se stvari v glavnem pravičneje uredile.

Ne brez razloga pa se moramo vprašati, ali je res potrebno, da najdemo humanjši odnos, razumnejšo rešitev in celo pravičnejšo ureditev šele potem, ko je vsa stvar na straneh časnika, ali pa pred sodniki. Zdi se, da nam mnogokdaj zmanjka volje, da bi se potrudili stvari urejati tako, da bi bil volik sit in koza cela. Vse premalo smo se še vrteli v način sporazumevanja.

Sporazumevanje pa moramo uveljaviti v vseh obsejih našega socialističnega samoupravnega načina življenja.

VAS UREDNIK



Na posnetku je mešani mladinski pevski zbor celjske gimnazije. Na 12. Mladinskem pevskem festivalu v Celju je zbor v močni mednarodni konkurenci mladinskih mešanih zborov dosegel srebrno odličje. Naslednika profesorja Kuneja in Vrtačnika vodi zdaj Edvard Goršič.



Dekliški pevski zbor Pedagoškega šolskega centra iz Celja je v konkurenci zveznih zborov na 12. Mladinskem pevskem festivalu v Celju osvojil zlato odličje. Zbor vodi zborovodja profesor Vid Marčan. To je bilo tudi edino zlato odličje celjskih zborov na tem festivalu.

KONJIŠKI PRORAČUN

ZA 52% VEČJI

TA TEDEN TUDI RAZPRAVA

Konjiška občina sodi med tiste gospodarsko šibke občine, v katero se vsako leto prihajajo solidarnostna sredstva iz republiškega proračuna za pokrivanje izdatkov splošne porabe. Tako konjiščani tudi v letošnjem letu računajo na solidarnosten delež sredstev iz republike, vendar za razliko od prejšnjih let kar za veliko prgišče teh sredstev. Gre namreč za to, da so se planirana sredstva, potrebna za pokrivanje splošne porabe, v konjiški občini letos povečala kar za 52 odstotkov v primerjavi z lan-

skim letom in da zato znaša razkorak med planiranimi dohodki občinskih organov in njihovimi izdatki kar 700 starih milijonov. Ta denar pa naj bi solidarno prispevala republika.

Gre za štiri vrste izdatkov, ki v največji meri vplivajo na izredno povišanje konjiškega proračuna. Prvi je izdatek za ljudsko obrambo. Sredstva za to dejavnost so lani znašala 75 milijonov dinarjev, letos pa se povečujejo na 235 milijonov dinarjev. Drugi izdatek je vezan na družbeni dogovor o priznavalnih borov, ki smo ga sprejeli v Sloveniji. Za uresničevanje tega dogovora potrebujejo v konjiški občini 100 milijonov oziroma petkrat več sredstev kot v lanskem letu. Naslednji večji izdatek predstavlja pokrivanje gradnje postaje mlince v Slovenskih Konjicah in znaša 136 milijonov dinarjev. Nazadnje pa vplivajo na povečanje konjiškega proračuna tudi sredstva, ki so potrebna za uresničevanje družbenega dogovora o zagotavljanju sredstev državnim organom in znašajo 200 starih milijonov dinarjev.

Sredi tega tedna bodo o denarju, ki bo v občini potreben za uresničevanje splošne porabe, razpravljali delavci in občani konjiške občine. Zadnjo besedo pa bo seveda izrekel republiški sekretarist za finance, ki bo na seji v Slovenskih Konjicah razpravljal o solidarnem pokrivanju proračunske porabe v slovenskih, pa tudi v konjiški občini.

Pobratimski odnosi, ki med Celjem, Cuprijo in Dobojem veljajo že skoraj dve desetletji, sicer pa so bili skovani med narodnoosvobodilnim bojem, dobivajo nove oblike in vsebino. Tako so ob koncu maja v Cupriji podpisali listino o pobratenju predstavniki osnovnih mladinskih organizacij treh avturističnih podjetij: Velike Morave iz Cuprije, Centrotransa iz Doboja in celjskega Izletnika.

Mladi so listino podpisali na slavnostnem zboru v počastitev dneva kolektiva Velike Morave. Zato je ta dogodek imel več kot slavnostno obeležje. »Sicer pa smo se dogovorili,« je povedala Zlatka Šket, tajnica osnovne mladinske organizacije pri

CELJE - CUPRIJA - DOBOJ: MLADI POBRATENI

Izletniku, »da bomo medsebojne stike krepili in razširjali. Tako smo sklenili, da se bomo mladi vseh treh kolektivov že konec junija ali na začetku julija srečali na Kozari. Razen tega se bomo 23. avgusta dobili v Doboju v jesenskih mesecih pa bomo na vrsti Izletnikovi mladinci, da bomo pozdravili drage mlade goste v našem mestu.«

Petčlanska Izletnikova delegacija mladih se je vrnila iz Cuprije z najlepšimi vtisi in spomini. Doživeli so namreč sprejem, ki ga niso pričakovali: pristrčen, iskren, bratski v pravem poraenu besede.

M.B.

REK VELENJE

FAZA RAZISKOVANJA

TERMoeLEKTRARNA IV. NAJ BO SAMOSTOJNA TOZD

V Velenju so bili na delovnem obisku predsednik predsedstva SR Slovenije Sergej Kraigher, član predsedstva Tone Bole in član IK CK ZKS Igor Uršič. Obiskali so Rudarsko elektroenergetski kombinat in Gorenje, kjer je tekel s predstavnikmi kolektivov in družbeno-političnih organizacij v občini razgovor o organiziranosti in dohodkovnih odnosih.

V REK je generalni direktor Mirko Bizjak goste najprej seznanil, kaj vse so na tem področju v zadnjem času naredili ter istočasno omenil, da je startna osnova postavljena, žal pa kaj več drugega ni narejenega. Tako se vedno niso uspeli pri združevanju sredstev, pri uresničevanju kadrovskih problemov in tudi pri dohodkovnih odnosih so ostali na klasični osnovi. Trudili in poskušali so, žal pa pravih rezultatov še ni. 23. maja so na seji delavskega sveta sprejeli program, kaj mora narediti in zdaj gre do takoj v akcijo. Do 20. junija bodo na podlagi gradiva pripravili organizacijsko shemo in jo obdelali v javni razpravi preko vseh temeljnih organizacij. Izdelali bodo tudi merila za dohodkovne odnose.

Precej se je zapletlo tudi pri bodoči organiziranosti tako termoelektrarne kot rudnika (vsakega s svojimi TOZD) v okviru REK. V termoelektrarni načrtujejo tri TOZD, kljub temu da bodo verjetno vsaj štiri, saj TE IV mora biti samostojna TOZD. Obstojta pa tudi pred-

log, da bi vsak blok bil samostojna temeljna organizacija, vsi pa povezani v delovno organizacijo termoelektrarne, ki bi bila v sestavi organizaciji REK. Takšna organizacija bi tudi zagotavljala, da pri dohodkovnih odnosih ne bi prihajalo do posameznih težav in nesoglasij. Nekaj podobnega velja tudi za rudnik, kjer še imajo več TOZD, ki pa še niso registrirane. Skratka gre za celoten splet vprašanj in dilem, ki jih kljub najboljši volji v REK le prepočasno rešujejo. V zadnjem letu ali še več je bilo na to temo

pri njih mnogo razgovorov, ki pa žal še niso dali pravih in otipljivih rezultatov.

S podobnimi težavami se ukvarjajo tudi v Gorenju. Vse skupaj pa je dokaz, da vse preveč posvečamo pozornosti tistim stvarim, ki niti niso toliko bistvene za naš ugoden položaj, kot tistim, ki so. Dnevi tečejo, razgovori tudi, situacije se prepletajo in zapletajo, potem pa ugotavljamo, da smo še v fazi raziskovanja. Zadnji čas je, da te faze raziskave dajejo tudi tiste rezultate, katere pričakujemo.

TONE VRABL

POMEMBNO PRIZNANJE

Občinska konferenca SZDL v Celju je dobila pomembno zvezno priznanje za uspehe pri razvoju in širjenju množične inventivne dejavnosti v združenem delu.

Priznanje — diploma, je v imenu občinske konference prevzel predsednik njenega odbora za znanost — Zvone Hudej.

Diplomo je celjski konferenci SZDL podelil zvezni svet za inovacije pri zvezi sindikatov Jugoslavije. V obrazložitvi je zapisano, da je namenjena kot priznanje za uspehe pri ustvarjanju družbenih pogojev za široko uveljavitev ustvarjalnih zmognosti delavcev pri ustvarjanju domače tehnologije, izumov, teh-

ničnih izboljšav in racionalizacij ter za njihovo uporabo za povečanje produktivnosti dela in dohodka v organizacijah združenega dela.

Visoko priznanje je velika spodbuda za nadaljevanje in krepitve množične inventivne dejavnosti v celjskem združenem delu.

S. B.

PONIKVA PRI SENTJURJU: SREČANJE PREDVOJNIH KOMUNISTOV IN SKOJEVCEV

Jutri popoldne ob 15. uri se bodo na Ponikvi srečali in sestali predvojni komunisti in skojevci iz šentjurske občine in tudi tisti, ki so med vojno delovali in živeli v tej občini.

Okrog 40 gostov bo najprej pristuhnilo uvodnim besedam slavnostnega govornika, predvojnega komuniste Dušana Boleta, ki je deloval prav na Ponikvi.

Po kulturnem programu bo sledilo tovariško srečanje.

Srečanje organizirata Občinska konferenca ZK Šentjur skupaj s krajevno organizacijo ZK Ponikva.

M. P.

D. S.

VRANSKO: AKADEMIJA MLADOSTI

Minulo soboto so na Vranskem pripravili akademijo v počastitev pomembnih jubilejev in meseca mladostj ter 85. rojstnega dne tovariša Tita...

ZALEC: NOV SOLSKI CENTER

Minuli teden so v Zalcu svečano položili temeljni kamen za nov osnovnošolski center, v katerem bo skupno 38 učilnic za osnovno šolo...

KOZJANSKO 77

ZDRAVO BRIGADIRJI!

ZAČELE SO SE MLADINSKE DELOVNE AKCIJE



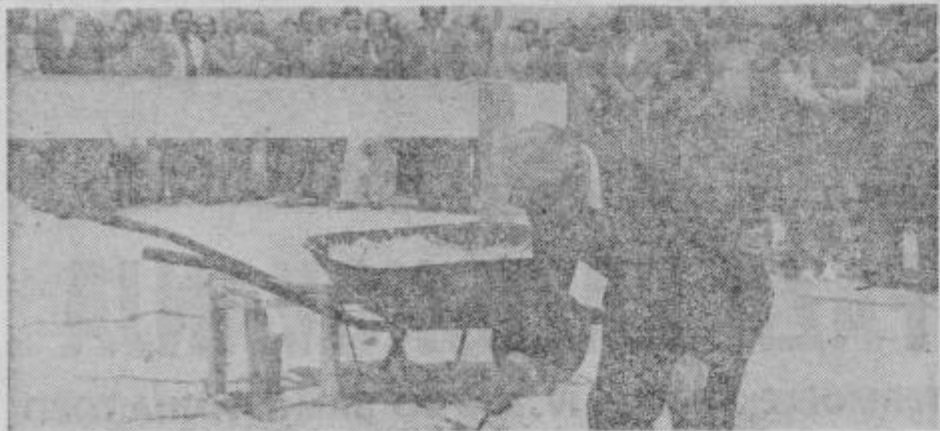
Mladinske delovne akcije postajajo vse bolj stalna usmeritev mlade generacije. Brigadirji s svojim prostovoljnim delom prispevajo k hitrejši izgradnji naše domovine...



gradnji pomembnih objektov na manj razvitih območjih. Stiri tisoč mladih bo izgrajevalo delo in tovarišvo. Na teh deloviščih se bodo tkale nove vezi bratstva in enotnosti...



gada, in sicer iz Valjeva. Veseli smo, da bodo z nami tudi nekateri prvoborci iz 1941. leta, ki so se borili na Sutjeski in Kozari. Naše delovišče bosta cesta Maršala Tita in cesta proti Podsredi...



Ob navzočnosti najvidnejših predstavnikov celjskega družbenega življenja in številnih gostov je v ponedeljek predsednik občinske skupščine Jože Marolt položil temeljni kamen za novo tovarno Aera...



BRANKO MARTIČ

To je prav gotovo ime in priimek, ki je bil v zadnjih tednih v Celju največkrat izgovorjen. Zakaj? Pripravil je finale državne mladinske prvenstva v košarki...

ter sodelavec pri organizaciji mladinskega mednarodnega pevskega festivala. Sicer pa je človek, ki opravi delovno mesio strokovno političnega sekretarja sindikatov storitvenih dejavnosti.

V dobrem mesecu je opravil veliko delo, sam pa pravi takole:

»Ni to samo moje delo, to je delo nas vseh. Pogledajte! Samo pri organizaciji parade sva direktno skrbeli za vse dva — Boris Mavec in jaz. Ker pa so prišli na pomoč vsi tisti anonimni sodelavci, smo lahko uspeli. Njim gre največ zahvale za takšno prireditev, kjer je v paradi sodelovalo 8000 udeležencev, ogledalo pa si jo je okoli 15 tisoč. Verjemite, šele dan po paradi sem se začel prav zavedati, kakšno delo je to.»

Branko je v zadnjih tednih bolj malo spal...

»Začelo se je s košarko. Zaljubljen sem v šport, čeprav sam košarke nikoli nisem igral. Prej sem delal pri Neptunu, potem so me povabili v

košarkarsko družino. Zdaj sem v. d. predsednik tega društva, ki je v zadnjem obdobju dosegel lepe rezultate. Z organizacijo YU festivala smo dobili prijatelje po vsej državi. Odpri smo vrata društva, navedali stike, da li stimulans tistim 150 mladim, ki delajo v našem društvu in onim, ki delajo po šolah. Dati smo stimulans vsem Celjanom, saj smo samo v treh časnih zasledili 60 sestavkov o našem mestu. In to se nadaljuje. To je najbolje naložena investicija v reklamiranje in spoznavanje našega mesta. V Celju imamo idealne pogoje za razvoj košarke, saj imamo 19 telovadnic, eno halo in eno dvorano. Čudovito!»

Branko iz svoje kože ne more...

»Ni mi žal nobene ure, ki sem jo naredil za košarko, parado, mladinski pevski festival, za druge stvari. Meni je največje zadovoljstvo to, da prireditve uspejo in da so z njimi zadovoljni tisti, katerim so namenjene. Res

Tovej srečno, mladi brigadirji! In čim več uspešnih udarniških dni brez prehudih žuljev.

MATEJA PODJED

POGLEJMO V SVET

PIŠE IVAN SENIČAR

TITOV IN NAS JUBILEJ je široko odjeknil po svetu. Naš predsednik je sprejel brezštevne čestitke, praznik so proslavili naši izseljenci in naši delavci na različnih delih v tujini...

HELMUT SCHMIDT, kancler Zvezne republike Nemčije (248.587 kv. km in na 62 milijonov prebivalcev), je obiskal Jugoslavijo. Predsednik Tito pa je obiskal Zahodno Nemčijo od 24. do 27. junija 1974. leta.

Pri tem so najpomembnejši gospodarski odnosi. Vrednost blagovne menjave med Jugoslavijo in ZRN znaša že tri leta po 1,7 milijarde dolarjev, s tem da imamo mi ogromen blagovno-plačilni deficit.

Brez dvoma je Jugoslavija zelo zanimiva tudi za druge dele zahodnonemške politike. Tako Schmidt nadaljuje z Breidtovom evropsko politikom, to je s popuščanjem napetosti v Evropi in živahnim sodelovanjem z vzhodnoevropskimi socialističnimi državami.

CELJE

LE V PRAZNO?

KDO NAJ URESNIČUJE SKLEPE?

Ni naključje, če se člani izvršnega sveta celjske občinske skupščine v zadnjem času na vsaki seji srečujejo z vprašanji gospodarskega značaja.

Razprava o gospodarskih gibanjih v prvih treh mesecih letos je sicer pokazala na nekatere druge ugodne rezultate, še posebej na tiste, ki znepravljajo finančni obseg proizvodnje in še na nekatere. Žal pa v mnogih primerih te rezultate ne spremljajo enak ali podobni finančni uspehi.

Razveseljuje oziroma ugodnejša v tem spletu so dogajanja na investicijskem področju, sicer pa je zdaj že zadnji čas, da na tem polju po hitrim in da ulovimo postavke srednjoročnega plana.

Člani izvršnega sveta so se znova ustavili pri činkarni in njenem obratu za proizvodnjo

titanovega dioksida. Izguba se veča. Kaj storiti? To se je vprašal tudi izvršni svet. Vprašal tudi zavoiljo tega, ker bi rad slišal odgovor na vprašanje, kako daleč sega solidarnost za pokrivanje te izgube? In kdo vse jo je dolžan nositi? Prav v tej zvezi so člani menili, da bi bilo prav, če bi izdelali še oceno o likvidaciji obrata. Pa ne zato, da bi ga ukinito, marveč zategadelj, da bi lažje ocenili stanje in vidike.

In končno vprašanje, ki je več kot zaskrbljujoče. Na samo izvršni svet, tudi občinska skupščina je z vsemi svojimi zborni na zadnji seji sprejela določene ukrepe za rešitev nekaterih perečih vprašanj. Ukrepe, ki bi jih morali uresničiti v prizadetih delovnih sredinah. Tudi zaradi preveč izplačanih osebnih dohodkov in, in tudi zaradi tega, ker se podobna slika ponavlja letos. Izvršni svet in skupščina sta zahtevala usklajitev teh izplačil. Toda, kaj se dogaja? Na tem področju nič. Vse gre po starem naprej. Celo v slabša razmerja! In tako vprašanje, kdo je odgovoren za uresničevanje sklepov in priporočil izvršnega sveta ter občinske skupščine? Mar so to le besede v prazno? M. B.

OBRAZI

Je, da se vmes najdejo nergači, vendar ti so v manjšini in kar je najbistvenejše, znajo samo nergati, ne pa tudi pomagati, prispevati svoj delež. Lahko je grajati, težje je delati. Moje vodilo je eno samo — dati ljudem, kar si zaslužijo. Ljudje so tako dobri, da tudi danes naredijo nekaj prostovoljnega in to dobro naredijo. Ni vedno vse samo denar. Pogledjte, parado smo izpeljali brez denarja, vse je izhajalo iz baze. Ljudje so po cele dneve in noči delali, da so potem nekaj pokazali. Niso vprašali po denarju, ampak so bili zadovoljni, da smo nekaj lepega za vse nas naredili.»

Veliko resnice je v tem in poskušajmo iz njih potegniti pravilni zaključek. Vsak naj prispeva svoj delček in imeli bomo bogat mozaik. Branko Martič je eden izmed tistih, ki to še dela.

TONE VRABL

XII. MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL CELJE 26. - 29. V.

MLADA PESEM ZNOVA NAVDUŠILA



Mladinski pevski zbor Maribor iz Maribora pod vodstvom zborovodje Branka Rajšterja je osvojil v mednarodni konkurenci zlato festivalsko odličje.



Presenečenje letošnjega festivala je bil nedvomno nastop mladinskega mešanega zbora iz Marktoberdorfa, ki ga vodi Arthur Gross. Zlato odličje!

Izvenela je pesem iz množice mladih grl, ki so prepevali v Celju in mnogih krajih Slovenije v pozdrav in čestitko našemu dragemu Titu ob njegovih in naših jubilejih. Mladi pevci iz širne domovine ter tujine so bili gostje malega mesta ob Savinji, ki jih je sprejelo s svojimi širokimi dlanmi in jih gostilo skoraj ves teden.

Sami Celjani smo festival pričakovali nestrpno in z malce strahu, saj so tekmovali kar trije celjski zbori. Radi in z navdušenjem smo ploskali vsem zborom, saj je vsak prinesel na festival nekaj novega in svežega. Vendar med nastopi domačinov, je kljub vsemu bilo nekaj nad nami. Pričakovanje, strah in na skrivaj stisnjena pest. Kar se je splačalo. No, morda ne zaradi sreče željnih stisnjenih pesti. A kljub temu lahko z veseljem zapišemo — CELJANI ČESTITAMO!

MPZ Gimnazije pod vodstvom Edvarda Goršiča je osvojil v mednarodni konkurenci srebrno odličje, v zveznem je Vid Marcen z dekleti PSC osvojil zlato odličje, Dragica Žvar pa z mladinskim zborom OS I. celjske čete bronasto odličje. Še enkrat vsem čestitke in veliko uspeha na PMF v Celju čez dve leti.

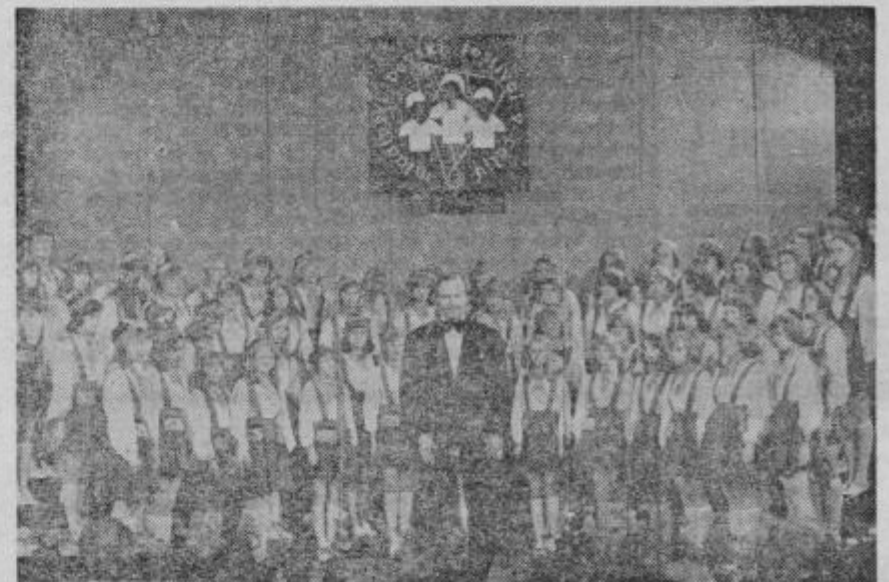
Mnogi zbori so nas letos presenetili, drugi pa so pokazali to kar smo od njih pričakovali. Tako nas je presenetil mešani mladinski zbor iz Marktoberdorfa ZRN z dirigentom Arturjem Grossom, ki je pokazal predvsem neverjetno glasovno bogatost in izdelanost. Potem so nas še v

mednarodni konkurenci navdušili slovit Mariborčani z Brankom Rajšterjem (zlato odličje) mladinski zbor iz Niša s pevovodjem Miloradom Veljkovičem, zbor iz Finske in seveda odličen zbor iz Talina SSSR. V zveznem tekmovanju mladinskih zborov je osvojil največ točk zbor RTV Ljubljana pod vodstvom Matevža Fabijana, nadvse odličen pa je bil dirigent iz Skopja Zapro Zapro s svojim mladinskim in dekliškim zborom.

Skratka XII. Mladinski pevski festival v Celju je uspel. Ne samo uspel, tudi zrasel. Množica činitejv znova in znova dviguje raven popularnosti in pomen našega festivala, ga proslavlja in ustvarja ugled širom po domovini in svetu. Ne samo to, da prihaja v Celje prepevat toliko in toliko mladih pevcev in da pokaže pred žirijo in publiko, kaj zmore, pač pa tudi drugi spremni faktorji festivala, upravičujejo željo, da bi festival še rasel. Vsako drugo leto smo pričla vse višji poti našega festivala. Vsak preras okvirje prejšnjega. Iz okrajne revije pred 30. leti je zrasel v pomemben evropski festival. Kakšne so njegove možnosti sedaj? Kmalu bo vabil mlade pevce v Celje iz vsega sveta. Prav je tako, da tudi s pesmijo podkrepujemo politiko naše neuvrčenosti, da bodo vsi videli in čutili našo ljubezen do lepe pesmi, gostoljubnost in željo do miru.

Torej XII. Mladinski pevski festival je uspel, organizatorjem hvala, vsem pevcem pa nasvidenje in dobrodošli zopet v Celju čez dve leti.

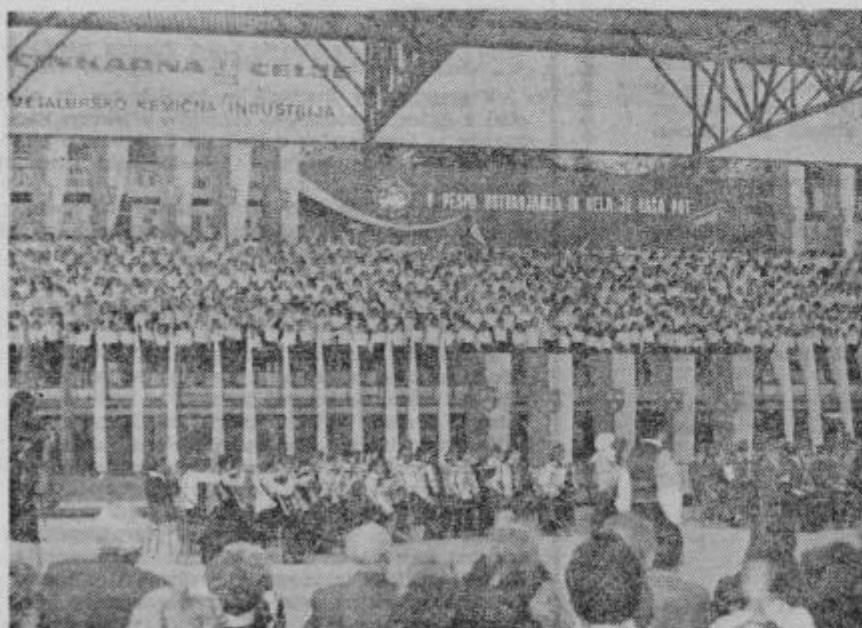
V. RIZMAL
Foto: D. MEDVED



Posebnost v nastopu je pokazal dekliški pevski zbor iz Tallina, iz sovjetske republike Estonije. 58-članski pevski zbor vodi zborovodja Heino Kaljuste. S svojim odličnim nastopom so osvojili zlato plaketo in seveda tudi simpatije številnih poslušalcev.



Mladinski pevski zbor osnovne šole I. celjske čete je pod vodstvom zborovodkinje Dragice Žvarove osvojil v konkurenci tovrstnih pevskih zborov v Jugoslaviji bronasto festivalsko plaketo.



Posnetek je z množičnega koncerta v Mestnem parku, kjer so se v nedeljo, zaključni festivalski dan, zbrali vsi sodelujoči pevci na festivalu in 1100-članski pevski zbor osnovnih šol celjskega območja, kjer so pod vodstvom Pavla Bukovca in Cirila Vrtačnika zapeli tudi slavnostno pesem, posvečeno Titu.

3 ZBORI IZ CELJA 3 ODLIČJA

TA NAŠA LJUBA ENERGIJA — JE RES DAMOKLEJEV MEČ?

Energija, ta večni sopotnik človekovih potreb, gonilna sila vsega, kar imamo in želimo imeti, postaja za človeštvo pravi Damoklov meč. Na grlo si ga zastavljamo sami. S prekomerno, nesmotno in malomarno porabo. Znanih in uporabnih energetskih virov pa je vse manj. In z manjšanjem zaloga virov energije je vse bližje tudi dan, ko lahko Damoklov meč tudi zারেže nezacelljivo rano v človeštvo. Strahotna slika? Konec sveta? Ne, le opozorilo, da bo treba v zavesti narediti korak naprej, spoznati resničen položaj, pomen energije, ki jo kot večno sopotnico slehernikovega življenja razumemo tako zelo samoumevno, da preradi zatiskamo oči pred pretjno časa. Ta pa nam jemlje vse več zaloga, vse

bolj siromaši morda največja naravna bogastva in nas pušča v iluziji, da energije pač ne more zmanjkati.

Verjetno razen znanstvenikov danes lahko le redki med nami že doumejo vso grožnjo energetskega primanjkljaja. Zato tudi le znanstveniki ob močni podpori svojih vlad iščejo nove vire energije. Vračajo se k soncu, toploti zemlje same, vetru in vodi. Kajti nafte, plina in premoga bo zmanjkalo. Ne "nekoč", ampak prav kmalu.

Tudi v Sloveniji se bo treba strezniti in ovedeti. Energetsko smo revni kot se le da. Morda za popestritev nekaj podatkov: Zaloge premoga bodo ob stopnji izkoriščanja trajale le še do leta 2225. Ob skromni letni proizvodnji

2000.000 ton nafte, bomo črno zlato lahko črpali le še kakšnih deset let. Zemeljskega plina je tako malo, da skoraj ni omembe vreden. Zaloga jedrskega goriva imamo ob današnjih načinih izkoriščanja le še za 35 let. Ob prehodu na hitre reaktorje pa bi zaloge zadostovale še za dodatnih 75 do 80 let. Stalna je torej le vodna energija, ki pa bo ob koncu stoletja lahko po računih strokovnjakov pokrila le 12 odstotkov potreb po energiji.

V Sloveniji premoremo le dobrih šest odstotkov jugoslovanskih zaloga energetskih virov. Tudi Jugoslavija je energetsko revna dežela. Ob tem, da prebivalstvo Jugoslavije predstavlja pol odstotka celotnega svetovnega prebivalstva, premoremo le dese-

tinko odstotka svetovnih zaloga energetskih virov.

In kako je s porabo energije? V letu 1975 smo v Sloveniji porabili nad 45.000 tera kalorij, kar je dvakrat več, kot znaša jugoslovansko povprečje. Je tudi več, kot so poročili, preračunano na prebivalca v Italiji ali Madžarski in nekoliko manj, kot trošijo, naprimer, v Zvezni republiki Nemčiji ali Sovjetski zvezi.

Od energije smo porabili največ nafte (45 odstotkov), 40 odstotkov smo poročili premoga in le 15 odstotkov vodne energije.

V letu 1975 smo iz lastnih virov pokrili še 60 odstotkov potreb, v letu 2000 pa bomo po napovedih strokovnjakov republiškega komiteja za energetiko že vsaj 60 odstotkov energije morali uvoziti. Energetska odvisnost pa je nevarna, nezanesljiva...

Slika, kot smo jo orisali, nedvomno terja vsestranske ukrepe. Tako pri pridobivanju, izkoriščanju in transportu znanih virov energije kot tudi pri novih raziskavah za uporabo novih, doslej še ne dovolj raziskanih, a koristnih in uporabnih energetskih virov.

In kar se zdi še posebej pomembno — predvsem bo treba spremeniti odnos do energije in usmerjati ter racionalizirati njeno uporabo tako v industriji kot pri zasebnikih, transportu in še drugje.

Kako znamo energijo, ki jo trošimo, izkoriščati? Splošna ocena je, da slabo, zelo potrošno. V industriji, na primer, izkoriščajo manj kot polovico porabljene energije, nad polovico pa je gre v nič. Ukrepi za izboljšanje izkoristka so dolgotrajni in tudi dragi. Boljše izkoristke je namreč mogoče doseči le z ustreznejšo tehnologijo pri proizvodnih procesih, boljšo toplotno izolacijo, izrabo odpadne toplote, kontrolo ogrevanja, računalniškim upravljanjem in podobno. S temi ukrepi bi bilo mogoče šele v nekaj desetletjih izkoristek energije v industriji povišati na 60 odstotkov.

Velike pa so rezerve v prometu. V Sloveniji se je razpaslo neracionalno prevažanje blaga in potnikov. Preusmeritev cestnega, na železniški promet in osebne na javna prometna sredstva, bi prinesla velike prihranke. Vlaku, na primer, troši do štirikrat manj goriva na tonski kilometer od tovornjaka. Osební avtomobil celo do petkrat več goriva na potnika kot npr. na enaki razdalji ekspresni vlak. Pa zasebniki? Tudi mi vsi še nesmotno trošimo energijo. Pretežen del porabe je namenjen ogrevanju, izkoristek takšne energije v zasebnem gospodinjstvu pa je okoli 45 odstotkov. Zelo šibko je razvito ogrevanje preko toplovodov, izolacija zasebnih in družbenih zgradb je slaba, pa čeprav ob 40-odstotnem prihranku pri energiji podraža boljša izolacija gradnjo le za odstotek na kvadratni meter. Prav na tem področju porabe bo mogoče izkoristke energije najbolj povečati in hkrati najbolj spodbujati smotno ootrošnje.

Potencialna nevarnost, ki jo torej za naš razvoj in tudi

obstoja predstavlja manjšanje zaloga energetskih virov, opozarja na potrebo po stalni in trajni družbeni akciji, v kateri bo treba doseči poleg smotrnejšega pridobivanja, porabe in transporta energije tudi večjo uporabo in izkoristek novih energetskih virov kot so sončna energija, energija vetra, geotermična energija in druge.

Ker gre za nove vire energije, ne bo odveč, da prav o njih povemo nekaj besed več. Pri geotermičnih virih energije gre za vire energije v zemlji, za toplotno vodno in še nekatere druge. Takšna vrsta energije se da uporabljati predvsem za ogrevanje v naseljih blizu izvorov energije, za tople grede v kmetijstvu in tudi za določene procese v industriji. Še veda pa bo potrebno še veliko raziskav in dela, da ugotovimo, kje vse bo v Sloveniji mogoče te energetske vire odkriti in uporabljati.

Še lepše so možnosti za pridobivanje energije iz vetra in sončne toplote. V svetu so že dodobra raziskali in razvili načine zbiranja te energije. Sončno uporabljajo predvsem za ogrevanje vode in pomožno ogrevanje, medtem ko je energija vetra še bolj uporabna. V ZDA in Sovjetski zvezi so, npr., že dodobra razvili proizvodnjo električne energije in črpanje vode s pomočjo vetra. Tudi agregati in kolektorji za zajemanje teh virov energije so že v serijski proizvodnji. Analize, ki so jih izdelali v ZDA pa so pokazale, da se da do 10 odstotkov skupno porabljene toplote energije do leta 2000 nadomestiti s sončno in vetrno.

Pri nas bodo ti podatki sicer nekoliko drugačni. Predvsem kar zadeva izkoriščanje sončne toplote. Slovenija ima letno v povprečju le 1300 sončnih ur, kar je sorazmerno malo. Ker pa sončni kolektorji niso zapleteni in tudi pretirano dragi ne, jih bomo lahko uporabljali predvsem za ogrevanje vode v stanovanjih in hišah. Mnogo boljše bo lahko izkoriščanje vetra. Z namestitvijo posebnih agregatov in velikih vetrnic, ki prestrezajo veter, se dosežejo veliki energetske učinki že pri majhni hitrosti vetra — 10 metrov v sekundi. Močnejši kot je veter, večje je tudi pridobivanje energije. In ker je Slovenija dokaj vetrovna dežela, si lahko prav od tega energetskega vira obetamo precej energije.

Strokovnjaki delajo poskuse tudi še z drugimi vrstami energije. Predvsem so zanimivi poskusi sežiganja odpadnih surovin in smeti v energetske namene, ali pa fermentacija iz odpadnih odstranjenih trdnih snovi, pri čemer se sprošča metan. Čeprav so izkoristki še šibki, je prav tu morda eden poglavitnih bodočih energetskih virov, ki bo prinašal dvojno korist — poleg energetske še ekološko.

Možnosti za boljše izkoriščanje energije je tudi v Sloveniji še dovolj. Predvsem pa smo premalo naredili za uveljavitev tako imenovanega daljinskega ogrevanja preko toplovodov in za izrabo odpadne toplote, ki nastaja pri industrijskih procesih.

V slovenskih termoelektarnah, na primer, pokurijo letno 7 milijonov ton premoga. Ves ta premog gre le za pridobivanje električne energije, o kombinirani proizvodnji oziroma tudi o izkoriščanju toplotne energije, ki nastaja, pa še premalo razmišljamo. Praviloma naj bi v bodoče torej gradili le takšne termoelektarne, ki bodo poleg električne energije proizvajale tudi toplotno in s to toplotno oskrbovale bližnja naselja. Ob izboljševanju tehnologije prenosa toplotne energije pa bi bilo mogoče izgraditi tudi večje in oddaljeneje toplovode. Današnje stanje pa je takšno, da gre pri procesih kondenzacije in hlajenja v elektarnah v izgubo do 70 odstotkov toplotne energije, od katere bi se je dalo tudi do polovico izkoristiti.

Podobno bo tudi z jedrskimi elektarnami in podobno je že v nekaterih industrijskih obratih. Lep je primer tovarne titanovega belila v celjski cinkarni, kjer gre v izgubo izredno velika količina toplotne energije, ko ohlajajo svoje proizvode. Po prvih izračunih sodeč bi samo ta odpadna in neizkoriščena toplota zadostovala za celoletno ogrevanje zimskega bazena.

Možnosti pa je ob tem še veliko. Odpadno toploto in daljinsko ogrevanje je mogoče uporabiti v kmetijstvu in živilski industriji, kjer vsaj za zdaj uporabljajo dragoceno tekoča goriva, plin in električno energijo.

Z uvajanjem toplotnih črpal bi lahko pokrili do 15 odstotkov potreb po energiji. Pri takšnih črpalih je vir toplote lahko voda, zrak ali zemlja, odpadna voda ali odpadna toplota. Tudi toplota iz dimnih plinov, ogrevalnih in prezračevalnih naprav se danes že da koristno izrabiti, ob tem pa je to še koristno za izboljševanje ekološkega stanja.

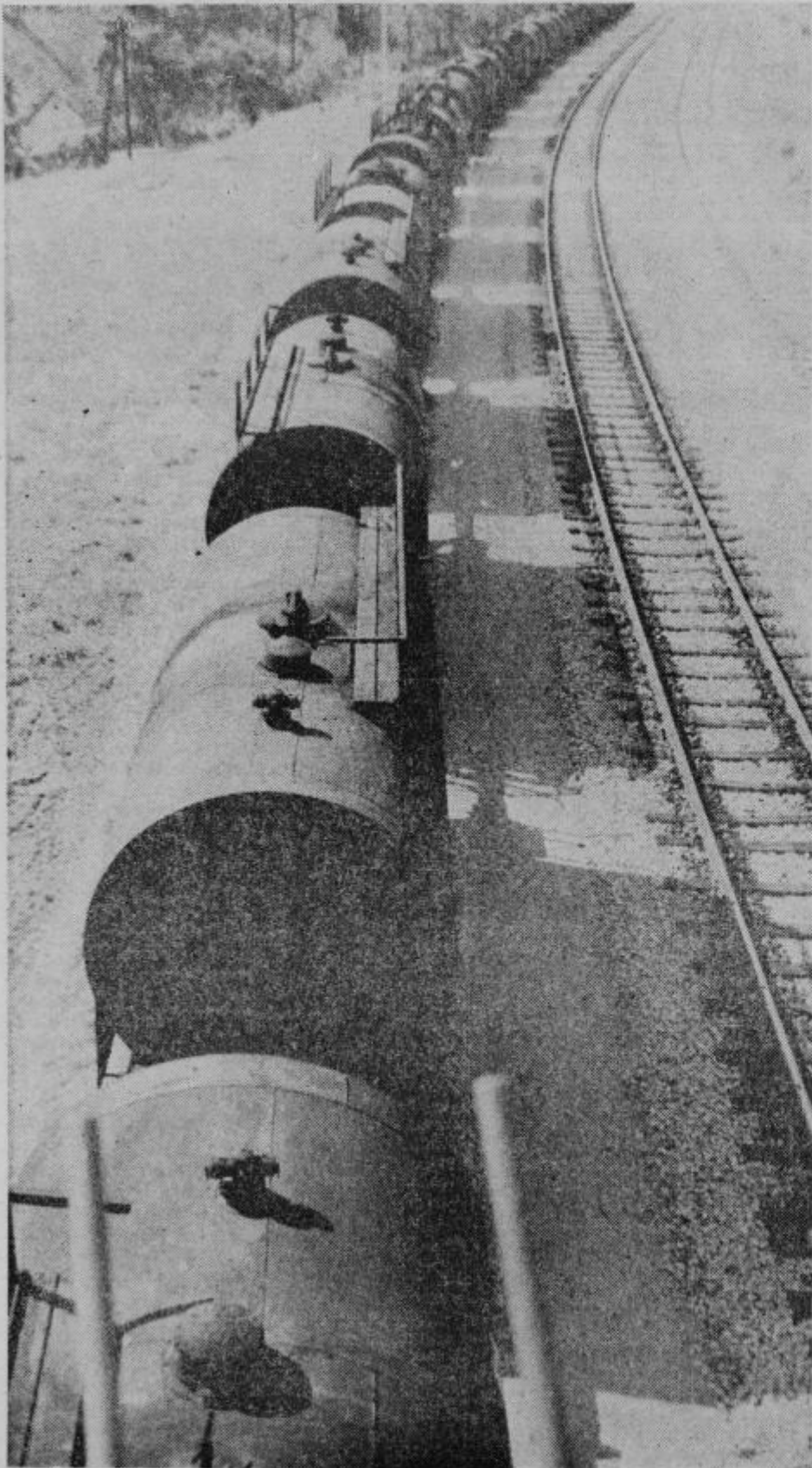
V današnjih razmerah pa se lahko veliko energije prihrani že z izboljšavami in preusmeritvami pri transportu in, kar ve že skoraj vsaka gospodinja, pa to možnost še premalo izrabljamo, s porabo energije v času, ko so obremenitve najmanjše (tako imenovani cenejši — gospodinj-ski tok).

Vse opisane in še številne druge naloge stojijo pred nami v prihodnjem obdobju.

Energetska racionalizacija namreč ni modna muha, ampak življenjska nuja, ki lahko ob stalnih raziskavah možnih novih energetskih virov edina usposobi človeštvo za nadaljnji razvoj in začrtan napredek.

Večna sopotnica človeka, energija, ne sme biti več vseprisotna in samoumevna. Ovedeti se moramo, da je resnično Damoklov meč na grlu človeštva, jo trošiti smotno in zavestno ter s tem prispevati h kar največjim prihrankom in kar najboljšim izkoristkom. Leto 2000 ni več tako daleč, kot v nekaterih utopičnih romanih. Bo človeštvo v času, ki mu še ostaja, zmoglo dovolj znanja, zavesti in moči, da bo odkrilo novo energijo, ki bo lahko nadomestila plin, nafto in jedrsko energijo? Čas priganja...

BRANKO STAMEJCIO



Fotografija: Drago Medved

obzornik obzornik obzornik

kujozqo kujozqo kujozqo

mesečna priloga novega tednika

OB 58-LETNICI KOROŠKIH BOJEV

V začetku maja leta 1919 se je Nemcem posrečilo, da so na Koroškem zaradi naše nepazljivosti prebili slovenske položaje okrog Šmarjete, Grabštanja in Velikovca. Naše sile so se morale hitro umakniti, kar pa ni bilo treba, če bi bilo vojaško vodstvo na svojem mestu. Ker Malgaja že dlje časa ni bilo v Velikovcu, temveč se je moral zadrževati v Guštanju (tu je moral biti s svojo četo zaradi intrig, ki so se pojavljale proti njemu), je razumljivo, da ni bilo človeka, ki bi imel pogum postaviti se proti nemški sili.

On je s svojimi prostovoljci že na začetku novembra leta 1913 zasedel Mežiško dolino in potem prodiral proti Velikovcu, katerega je tudi zavzel in ga trdno držal v svojih rokah.

Bil je doma iz Sontjurga. Po njegovi junaški smrti so mu ljudje Mežiške doline postavili v bližini, kjer je padel, lep spomenik. Nemci so ga v času druge svetovne vojne odstranili, a so ga domačini po vojni ponovno postavili. Med ljudmi je bil priljubljen, zato se ga še danes spominjajo s hvaležnostjo.

Slovenci Mežiške doline pa smo mu najbolj zaupali, ker smo vedeli, da je neustrašen, da je v resnici junak. Ko je vse bežalo s Koroške, se je Malgaj v okolici Guštanja pripravil na odpor proti Nemcem, ki so že prodirali iz Podjune proti Prevaljam in Guštanju. Zadnjič sem ga videl 6. maja zjutraj pri Jagrovem mostu v Guštanju, ko je bil ves zavzet s pripravami za obrambo Guštanja. Stori je vse, kar je bilo v njegovi moči. Njegova maloštevilna četa, ki so jo sestavljali njegovi prijatelji in mladi zavedni fantje ter nekaj Srbov — prostovoljcev, mu je ostala

zvesta do zadnjega. On je s svojimi zvestimi bojovníki zasedel važne položaje okrog Guštanja. Kmalu smo slišali na Dobrihah pokanje pušk, strojníc in topov. Nemci, ki so bili v veliki premoči, so močno streljali. Naši so jim odgovarjali. Posebno basno so streljali na Guštan in na Malgajeve položaje. Tudi na Dobrijo je padlo nekaj granat.

Na večer pred bojem se je zglasil pri nas Jurij Čarf, prvi slovenski župan v Velikovcu, ki je bežal pred Nemci. Pregovoril je očeta in mene; stanoval sem namreč pri njem, ko sem obiskoval meščansko šolo v Velikovcu; da sva drugi dan zapregla konja in se odpeljala na varno.

Pokanje z obeh strani je postajalo vedno močnejše. Toda, polagoma je začelo na naši strani pojemati.

V Dobrije je prišla vest, da se naši umikajo s svojih položajev proti Tolstemu vrhu in Dobriham. Hitro sem napregel konja in z očetom sva se podala na žalostno pot proti Štajerski. Ko sem dospel z vprego do Cestnika, so se tam že zbirali Malgajevi borci. Bili so zbegani in žalostni.

Tu sem od bratrance Rajka in drugih zvedel, da je nadporočnik Malgaj padel pod Spodnjim Lečnikom nad vasjo Dobrije. Nad Guštanjem pri Šmolaku pa je zadela krogla ravno v srce vedno veselega Tončka Ermenca iz Gornjega Grada.

Vsi vojaki so bili vznemirjeni. Naložili so se na tovarnjak in se odpeljali proti Dravogradu. Midva z očetom sva krenila v isto smer do »Landhauza« (včasih meja med Koroško in Štajersko) in po bližnjici proti Št. Janžu, nato pa v Stari trg pri Slovenj Gradcu. Ker pa se je širila govorica, da bodo Nemci napadli tudi Slovenj Gradec (kar se je pozneje tudi zgodilo), sva še isti večer krenila proti Mislinji in tam prenočila. Drugo jutro sva krenila dalje in proti večeru prispela v Nazarje, kjer naju je, kakor tudi več koroških beguncev gostoljubno sprejel pod streho takratni upravitelj škofijskih posestev, zdaj že pokojni Fortunat Remše.

Ko so naši ob koncu maja pognali Nemce zopet nazaj, odkoder so prišli, in še celo preko te črte (saj so naši zasedli celo Gosposvetske polje), sva se z očetom srečno vrnila domov. Tu sva zvedela, kaj so vse Nemci počeli. Ropali so, ubijali in sploh strahovali. Pri Župancu (na mojem domu) na Dobrihah so odgnali skoraj vso živino in odnesli sploh vse, kar jim je prišlo pod roke. K sreči sva z očetom imela boljše obleke s seboj. Posebno grdo so nastopali tudi v Kotljah, sploh tam, kjer so bivali zavedni Slovenci. Domači so nama tudi pripovedovali, da so Nemci nad Guštanjem ujeli ranjenega Srba. Tega je potem na občinskem dvorišču, kjer so bili tudi zapori, ustrelil nek Volkwehrovac za nekaj cigaret. Še prej so ga mučili in prepeali. Tega mučenja pa ni mogel gledati zavedni Slovenec Jurak, delavec v guštanjski jeklarni. Protestiral je proti takšnemu početju. Pa so zgrabili tudi njega, ga pretepli do krvi in ga vrgli v jačo. Ustrelili so Zapundžiča, ki leži zdaj pokopan poleg Ermenca na gornjem koncu guštanjskega pokopališča, kjer jima je bil postavljen lep spomenik.

Ko so Nemci prišli na Dobrije, med njimi jih je bilo tudi nekaj iz Velikovca in okolice (to so bili večinoma nemčurji), so najprej vprašali po mojem očetu. Nekateri pa so spraševali tudi po meni, pač oni iz Velikovca, ki so me poznali. Ko jim je teta Zefka povedala, da sva šla od doma, je nek mlad oficir, ki je bil pred vojno učenec mojega brata dr. Franca na gimnaziji v Celovcu, rekel, da sva imela prav, ker sva se umaknila. To je po naključju slišal nekaj pijanih vojakov. In malo je manjkalo, da ga niso pretepli in celo ubili. K sreči je odnesel pete.

Se eno zanimivost, ki je pravzaprav že hrabrost, naj zapišem. V času, ko so Nemci imeli zasedeno Mežiško dolino, so imeli tudi top večjega kalibra postavljen v Dobji vasi pri Prevaljah. Vaako jutro, pa tudi čez dan, so večkrat streljali proti štajerski meji na naše položaje. Neko jutro, ko so zopet hoteli streljati, jim je mrcino razneslo. Čev se je razcefrala. Kako se je moglo to zgoditi? Kdo je opravil to sabotažo? Nič ni pomagalo, topa ni bilo več. Nekdo od naših se je ponoči kljub nemški straži priplazil do topa in v cev vrgel pest peska. In zjutraj je top pri prvem strelu »škripnil«.

Tista, ki jeto storila, je bila zavedno slovensko dekle iz Prevalj. Za Mikelovo Micko smo jo klicali. Večkrat pa je Nemcem porezala tudi telefonske žice od Guštanja do meje. Umrla je že davno kot mlada žena. Bila je zares pogumna. Hvala ji.

Nadporočnika Malgaja imajo prebivalci Mežiške doline še danes v najlepšem spominu. V očeh teh ljudi je bil, je in bo ostal junak.

ZORKO KOTNIK

Dne 3. maja leta 1887 je divjal izredno močan veter. Takratni očividci so rekli, da je bil to pomladni veter stoletja.

Ta dan zjutraj je bila v zaselku Hudinja po Strmcem Kukčeva družina pri zajtrku. Med njimi je bil tudi 8-letni sinček. Skozi okno so gledali, kako je veter pulil koruzno slamo s kozolca in jo razmetaval naokoli. Oče — gospodar je rekel: to bomo morali pobrati skupaj in jo sežgati. Ko je sinček slišal te besede, si je mislil: to lahko napravim tudi sam.

Po zajtrku je staknil v kuhinji ževplenke — tako so namreč takrat rekli vžigalicam, ki so bile od kapice naprej za centimeter oblite z žveplom. Ko je kapica zagozela, se je vnelo žveplo in nekaj časa je gorelo z nevidnim plamenom. Imela je tudi to lastnost, da je gorela v vetru. Vžgala se je tudi, če jo je kdo podrgnil po lesu ali zidu. Tobakarji so jo podrgnili kar po hlačah, po zadnjici.

S takimi žvepienkami je fantič stekel pod kozolec in tam zakuril koruznico. Ogenj je bušnil po koruznici v slamnato streho kozolca. V nekaj trenutkih je plamen zajel ves kozolec. Izredno močan sunek vetra pa je tedaj odtrgal polovico goreče slamnate strehe, jo zvrtil in dvignil visoko v zrak ter jo raztresel po širnem naselju Nove cerkve, zdaj Strmca. Zgodilo se je, da so začela greti tudi po 400 in 500 metrov oddaljena po-

NIČ VEČ SLAMNATIH STREH

slojja in to celo prej kot ona v neposredni bližini gorečega kozolca. V kratkem času je začelo hkrati greti 44 objektov. Zmeča je bila nepopisna.

Stari Kukec, preužitkar, se je pogal v ogenj po stari hiši. Tedaj se je nanj vsul plaz goreče slame. Našli so ga šele drugi dan. Obgorelo okostje je še vedno objemalo brus.

V gornjem delu naselja pri Petraču je že več let ležala mrtvoudna ženska. Ko je začelo greti, so jo s posteljo vred zanesli pod staro hruško. Toda veter je tudi tja zanesel gorečo slamo in postelja je začela greti z žensko vred. Ona je sicer klicala na pomoč, toda, kaj, kot je tedaj vse vpilo. Šele čez čas so opazili, kaj se je zgodilo. Ogenj na postelji so sicer pogasili, toda opečena ženska je drugi dan umrla v strašnih mukah.

Močan veter je šop izgorele slame ponesel tudi v Konjice.

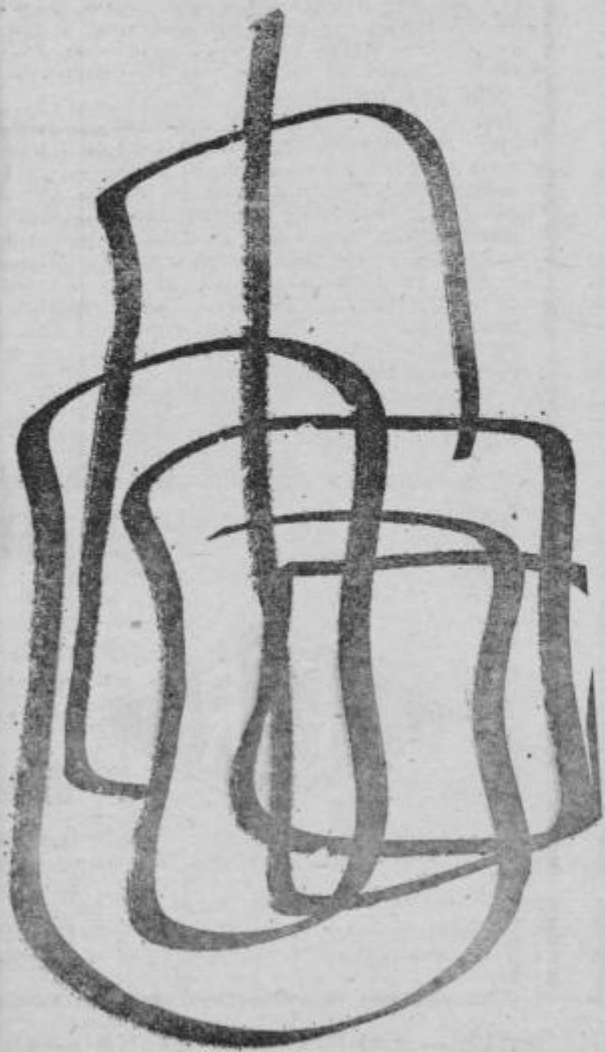
Domač, gasilci so imeli tedaj brizgalno na ročni pogon, v katero je bilo treba vodo prinašati z vedri. Toda, kaj je pomenila ena brizgalna v prvih urah močnega požara. Potem so na pomoč prihiteli požarne brambe iz Celja, Konjic in celo iz Šoštanja. Morda še od kod. Razumljivo je, da so prišli gasilci v vas s konjsko vprego in zato precej pozno. Ogenj in njegov zavzelek veter sta do tedaj v glavnem že opravila svojo.

Takrat župnik, kanonik in dekan v Novi cerkvi, dr. Lavosjav Gregorec, je bil tisti čas državni poslanec. Usodnega dne je bilo zasedanje parlamenta na Dunaju. Ko je Gregorec sprejel strašno obvestilo, je z brzavko stopil pred cesarja Franca Jožefa ter ga prosil za pomoč iz državne blagajne. Odobrili so mu jo. Ubogim pogorelcem je za tisti čas prinesel kar čedno vsoto v goldinarjih.

Pozneje je šel na škofijo in izposloval, da so tudi po župnijah zbirali darove za pogorce v Novi cerkvi. Tako je zbral dosti denarja, ki ga je razdelil med prizadete samo pod pogojem, da ne bodo hiš več krili s slamo. Takrat so izgubile v Novi cerkvi slamnate strehe.

Dečka, ki je nehote zanetil ta požar, so imeli več dni zaprtega in skritega v kleti, kajti domači so se bali, da bi ga ljudje linčali.

IVAN PREMRL



ČAS NI VAŽEN

Orientacija je pravzaprav zelo širok pojem. Nekateri se na primer zelo dobro orientirajo v naravi. To danes sploh ni težko, kajti povsod tam, kjer najdemo sredi čudovite narave ostanke človeške civilizacije, nismo izgubljeni. V bližini gotovo prebivajo ljudje. Malo težje se je orientirati delegatom, ko prebirajo svoja gradiva in pa tistim, ki iščejo luknje v zakonih. Ampak tudi ti v večini primerov skoraj vedno uspejo. Največ koristi od orientacije, pa imajo tisti, ki se znajo vedno orientirati, ne glede na to, kam piha veter. Seveda mora biti njihova orientacija v skladu s smerjo vetra. Precej orientacij pa pripravljajo tudi planinci. Pred kratkim so orientacijo pripravili planinci iz Žalca. Udeležil sem se je tudi jaz in nastopal za ekipo Planinskega društva Prebold in s te orientacije je tudi tale zapis.

V nedeljo zjutraj je vedno težko vstati, če pa človek sploh ne gre spat, potem je malo lažje. Tudi meni je bilo malo lažje, zato pa me je neznansko obvladala vročina. Še pred nekaj urami sem namreč gledal strešotease v hotelu v Preboldu, potem pa na spanje sploh nisem več pomislil.

Na štartu v Zalcu smo se zbrali že ob sedmih zjutraj. Ekipe iz žalske občine in Prebolda. Slednjih je bilo menda več kot vseh drugih skupaj. Na štart je naša ekipa krenila med zadnjimi, torej okrog devete ure. Verjetno tudi žalski organizatorji dobro poznajo tisti rek: Poslednji bodo prvi. In res smo bili med prvimi. Na kolozdvorski restavraciji, kjer smo pili Eadensko in storili prvo napako nedeljskega dne. Naročili smo si namreč sendviče, ki jih tam pripravljajo. Na štartu smo potem izvedeli, da čas ni pomemben in da se bodo ekipe ocenjevale le po pravilno rešenih nalogah, čas pohoda pa je neomejen. Prav zato ne morem razumeti, zakaj ni tekmovali tudi tajnik zabukovških planincev Franci Ježovnik.

Prva naloga nas je čakala ob manjšem križišču v Grižah, kjer smo morali na podlagi azimuta ugotoviti nadaljnjo smer poti. To sploh ni bilo težko, saj smo vedeli, da je pohod tudi po idejni plati čist in torej levo usmerjen.

Pri nek kmetiji v Kasazah smo morali na podlagi obrnjenega azimuta ugotoviti, kaj vidimo pred sabo. Kaj je obrnjeni azimut, ni pomembno, pomembno pa je to, da v tisti smeri nismo videli ničesar, razen tega morda, kako urbanistično zavezana je Savinjska dolina. Na najlepši zemlji stoje namreč številni objekti, tako gospodarski kot negospodarski, vse skupaj pa je — roko na srce — negospodarno. Priznam pa, da se od tam področje, kjer naj bi tekla obvoznica, ni videlo.

To, da bo cilj orientacije na Bukovici, smo vedeli brez tega, da bi za to morali uporabljati busolo. Pohod so namreč organizirali, kot že rečeno, žalski planinci, ki imajo tam svojo kočjo. In tega dne je bil obisk na Bukovici zares velik. Večji kot na sosednjem Homu, kjer imajo postojanko planinci iz Zalukovice. O tem smo se prepričali po končanem pohodu, ko smo odšli na Hom in nekaterim skušali dokazati, da konkurenca, seveda, če je zdrava, ni nič slabega.

Najtežji del pohoda je bil, ko smo morali iz Zabukovice prispeti na Bukovico. Bilo je namreč zelo strmo in pot nas je obvladala. O vzpenjanju proti vrhu mi ni bilo povsem jasno, zakaj se nekateri tovariši tako trudijo, da bi prilezli čim višje. Je namreč zelo zelo naporno. Res pa je, da možgan za takšno stvar ni potrebno preveč napanjati. Priznam pa, da je bilo na vrhu prav prijetno. Jedli smo kranjske klobase in pili vroč čaj, in to brezplačno.

JANEZ VEDENIK

HUMORISTIČNI ZAPIS Z ORIENTACIJE



SAVINJA SI NE OPOMORE

Pred petdesetimi leti je v takratnem časniku »Jutro«
izšel takle oglas:

»Radio-termalno kopališče »LASKO«
sloveče po uradno
konstatirani visoko radio-aktivni, naravno topli vodi (38,5
stopinje C), ki ozdravlja reumo, ishias, neuralgijo, ženske
bolezni, nevrozo živčevja in srca itd. SOLNČNE KOPELI
in KOPELI V BISTRU SAVINJI. 100 sob, el. luč, senčnat
park, tenis, lepi sprehodi. Oskrba v zdraviliškem domu
po zmernih cenah.«

Danes pa bi takšen oglaš, vsaj kar zadeva kopanje v bistri Savinji, lahko predstavljal dobro šalo, ki bi bila primerna za objavo v enem naših humorističnih listov. Takrat še bistra in čista Savinja, ki je tekla skozi Laško in gostom omogočala prijetno ohlajitev v dnevni vročini, je danes le še greznica vsakovrstnih odpadkov in odvodni kanal za vsakovrstne odplake in celo strupe, tudi take, ki so škodljivi celo človeku, ne samo vzrok pogina rib in rastlin, ki v njej živijo, saj neodgovorno ravnanje tistih, ki take snovi spustijo v vodotok in vodo, ki naj bi bila vir življenja priča, da je zavest človeka in njegov odnos do okolja z razvojem civilizacije vedno slabši in da si pravzaprav sam žaga vejo razvojnega debla na katero se je v milijonih let ekološkega razvoja povzpel.

Občani Laškega so bili v četrtek, 12. maja, priče dogodka, ki mu ne bi verjeli, če ga ne bi videli na lastne oči. V zgodnjih jutranjih urah je namreč po Savinji začela plavati masa poginulih rib, ki so s svojimi belimi trebuhi pobelile vodo in nejevernim očem opazovalcev nemo pričale, da je bil nad njimi storjen ekološki umor. Na mostu, ki povezuje desni in levi breg Savinje v Laškem, se je zbrala množica ljudi in brezmočno opazovala, kako brzica odnaša tisoče rib vseh vrst, od podustij, ki so se po nekaj letih spet prišle drstit v Savinjo in po drstu v njej tudi ostale, ker jim je voda očitno prijala, do klenov, lipanov, mren in piatnic. Niže ob reki so celo zasledili velikega sulca, ki se je krčevito poganjal iz vode, hlastajoč za kisikom, ki ga njegove škrge v vodi niso mogle dobiti. Ob bregu pa so stali ribiči in pobirali iz vode tiste poginule ribe, ki so se zataknele med kamenje in kup le-teh je neprestano rasel. Nekateri med njimi so imeli solze v očeh, saj so morali dajati na kopno tisto, kar so tako skrbno negovali in čuvali, bogastvo, ki jim ga nihče ne more povrniti — svoje ribe. Med njimi so hodili občani z vedri sveže vode in vanje dajali omamljene ribe, ki so se brezvoljno dale prijati z roko in ko smo jih povprašali zakaj to delajo, so odvrnili, da jih bodo poskušali s pomočjo čiste vode spet oživiti, čeprav je pogled na razjedene škrge rib pričal, da je vsakršen trud zaman. Vmes je bilo slišati ogorčene glasove občanov, ki so glasno obsojali povzročitelje in na njihov rovaš je padla prenekatera psovka in kletvica.

Medtem pa je sedla k delu posebna komisija, imenovana od članov RD Laško, da ugotovi povzročeno škodo in o ugotovitvah sestavi zapisnik. Po prvih ogledih so ugotovili, da je poginilo približno 20 ton rib, ko pa so jim sporočili, da je začel poginjati tudi zarod, so bili mnenja,

da bo ta številka nedvomno mnogo večja. Prav tako so po prvih ocenah ugotovili, da bo denarna škoda znašala približno 2.000.000,00 din. Kasneje smo neuradno tudi izvedeli, da so začeli poginjati tudi nekateri ptiči, ki so jedli poginule ribe. Torej je šlo za izredno močan strup.

Kmalu po 7. uri zjutraj so v Laško prišli tudi delavci UJV Celje, ki so vzeli vzorce vode in rib in s tem uradno začeli preiskavo o vzrokih tega v zadnjem času najmasovnejšega pogina rib v Savinji.

K preiskavi je po uradni dolžnosti pristopil tudi vodnogospodarski inšpektorat SR Slovenije ter vodnogospodarski inšpektor občine Laško, tako, da je postopek stekel tudi po upravni liniji. Odzvati vzorci so bili takoj dostavljeni v analizo pristojnim zavodom in laboratorijem, kjer so intenzivno pristopili k ugotavljanju vzroka pogina. Preiskave so pokazale, da je v vode Savinje pritekla večja količina bakrovega klorida, katerega koncentracija je v Laškem znašala 0,14 mg/l tekoče vode, kar je desetkrat prekoračena še dovoljena in tolerantna količina te snovi v vodi. Više po toku reke navzgor je ta količina bila še večja, vendar zanjo nimamo podatkov.

Kaj pa krivci? Ugotovljeno je, da je strup pritekkel iz obrata modri baker, TOZD Kemija II. »Cinkarne«
Celje. Zato naj nam bo dovoljeno, da ob tej priložnosti povprašamo, kdaj bo »Cinkarna«
uredila svojo proizvodnjo tako, da bo že v naprej onemogočeno vsakršno onesnaženje in zastrupljanje okolja, saj se s takim ravnanjem s strupi, kakršnemu smo pričča v zadnjem času, povzročila nepopravljiva škoda nam vsem. To, kar se je zgodilo, ko je v Savinjo priteklo 1100 kg žveplene kisline in to spet iz »Cinkarne«, je že skrajno neodgovoren in malomaren odnos do našega okolja in naravnih lepote.

Naj povemo še to, da se v tem času zdravi v »Zdravilišču«
Laško, poleg domačih, tudi večje število tujih gostov, med njimi celo iz Kuvajta in kakšne vtise bodo ti ljudje poneli s sabo v svoje dežele po tom, kar so v četrtek, 12. maja, videli v Laškem?

Pa še to. V naši zvezni ustavi je v 87. členu zapisano tole: »Delovni ljudje in občani, OZD, družbenopolitične skupnosti, KS in druge samoupravne organizacije in skupnosti imajo pravico in dolžnost zagotavljati pogoje za ohranitev in razvoj naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja ter preprečevati in odpravljati škodljive posledice, ki z onesnaženjem zraka, tal, vode, vodotokov in morja, s hrupom ali kako drugače ogrožajo te vrednote ali spravljujejo v nevarnost življenje in zdravje ljudi.«
Kdaj bodo torej predvsem onesnaževalci začeli uresničevati ta člen, te tako konkretno izražene pravice in dolžnosti? Ali bo treba uresničevanje tega določila res plačati z življenjem ljudi; ali ni dovolj, da plačujejo ribe, rastline in ptiče?

In za konec: Ali res ne bo dolgo, ko bomo našim otrokom pripovedovali resnično pravljico s takšnim začetkom: »Nekoč v bodočnosti bo skozi Laško tekla bistra in čista Savinja, v kateri bo mrgolelo raznovrstnih rib in v kateri se boste lahko celo kopali.«
Ribiči v Laškem so vanjo celo že začeli verjeti. Pa pravijo, da v pravljice ni verjeti!

F. JONTES

MI IN OKOLJE

TRANSFORMATORJI PO VASEH

KJE JE TISTA NEKDANJA ENOVITA SKLADNA PODOBA VASI?

Iz dneva v dan govorimo o našem okolju, ki smo ga s hitrim gospodarskim razvojem in industrializacijo precej zanemarili. Tu mislimo predvsem na ozračje, v katerem smo se na določenih območjih že kar dušili. Pa na vode, v katere skoraj ne upamo več namočiti svojih nog, ko od časa do časa na njeni površini zagledamo bele ribe trebuhe. In takrat se za trenutek zamislimo. A le za trenutek, dokler nas na nekem drugem koncu ne vzpodbudi k razmišljanju spet kakšen podoben pogled ali nevzdržen smrad.

Na dlani je torej dejstvo, da bomo morali na okolje malo bolj gledati, in to ne šele jutri, ampak že danes, saj bomo sicer sami krivi lastne pogube. In že na ta današnji dan lahko za naše okolje veliko naredimo. Dobliti je moč že dobro izpopolnjene in kakovostne čistilne naprave, s katerimi lahko, in seveda z veliko mero zavesti, obvarujemo vodovje in ozračje.

Nekaj več misli pa bi tokrat nemenili še nekemu drugemu, lahko mu prav tako rečemo »onesnaževanju« okolja. Gre za naše lepe sloven-

ske vasi. Poglejmo samo, s kolikšno mero okusa je znal naš kmet nekdanj zgraditi svoj dom. Izhajal je namreč iz svojih potreb, gradiva, mer in oblike. Tako je ustvaril organsko arhitekturo, ki je skladno dopolnjevala vas kot celoto in krajino ter ji vtisnila svoj pečat. Nevsiljiv, lep in preprost.

Pa pogledjmo danes naše vasi. Kje je tista nekdanja enovita, skladna podoba? Le malokatera vas se lahko še s tem postavi. Ljudje veliko gradijo in po vaseh rasejo, kot gobe po dežju, novi domovi. Eden tu, drugi tam, brez vsakršnega reda in kar je najhuje, v obliki nadstropne »škafaste« ali če hočete, »strans, formatorske« primestne arhitekture dvomljive vrednosti.

Ljudje to primestno arhitekturo (ob mestih vemo, da primanjkuje prostora, zato je višja gradnja razumljivejša, se pa v številu hiš s svojo neestetsko obliko nekje kar izgubi, prenašajo na naše vasi, ker se jim zdi vse kar je nadstropno lepo. In še z ogromnimi balkoni čez celo teraso morajo biti hiše, da bodo videti čim bolj »imnitne«. Ne vem sicer, kdo želi

poleti presedeti ali preležati prosti čas na balkonu, ko pod njim vabi mehka trava. In da je videti še bolj neokusno (ljudje mislijo seveda, da je lepo) oblikujejo ograje na balkonih v najrazličnejših oblikah. Tako vidimo po kotih oblike od pajkov, violinskih ključev do sonc, po možnosti prebarvane še z večimi različnimi barvami. Za nemeček, da je mera polna, pa na balkone postavijo še kičaste pisane palčke, na eno zunanji sten obesijo kovinskega pajka, na drugo steno pa dajo narisati še kakšno srno, jelena ali kaj podobnega. Groza!

Nihče si ob tem naj ne upa zanikati, da to ni onesnaževanje okolja. Čeprav svojevrstno. Zai je naša narava s svojo raznolikostjo izredno sprejemljiva. Tako opazimo napake veliko prepozno ali na robu bližajoče se katastrofe, zakaj tudi narava je sprejemljiva le do neke mere, potem pa se ravnotežje poruši.

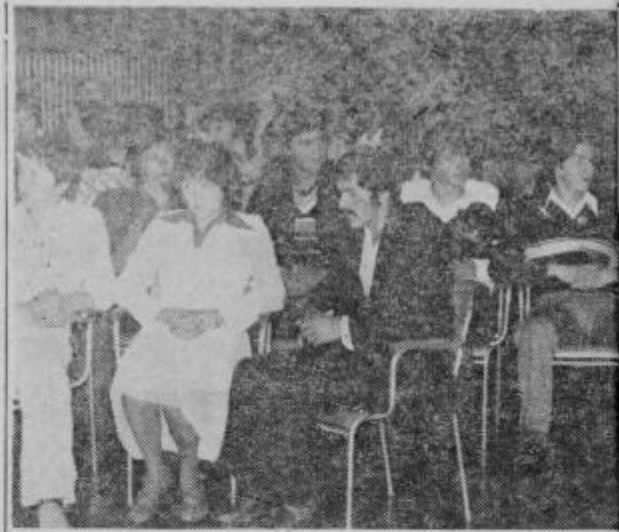
Kaj bodo menili naši zanamci, če jim bomo vzeli vse tisto, kar je naš nekdanji in zdajšnji kmet (v kolikor ga ne pritegne tudi primestna arhitektura) dolga leta ust-

varjal in ustvaril arhitekturo, ki se nam je ni treba sramovati, in ki okolje le dopolnjuje. In ob tem, ko hočemo in že razvijamo kmečki turizem, bi morali na to bolj misliti.

Pokazati je treba tu potem še na poglobitvega krivca takega stanja na naših vaseh. To so arhitekti na eni strani, ki se jim ne zljubi, ali pa ne znajo ustvariti tako arhitekture, ki bi sodila v vasi, zato privlečejo iz predalov načrte stare nekaj let in jih prodajajo. Enega za drugim in tako sluzijo. Človek pa mora kupiti tisto, kar imajo (kot v trgovini). Kaj pa se poprečen človek spozna na to, kakšna arhitektura je dobra!

Na drugi strani pa so za neskladje in nered krivi urbanisti, ki ne držijo trdne roke nad vami in dovolijo gradnje kjerkoli in kakršnekoli. Brez repa in glave!

Tako bi se letos, ob letu okolja, morali zamisliti nad nanizanimi vprašanji in poskrbeti, da ohranimo vsaj to, kar je še od stare arhitekture ostalo, in gledati v naprej, da bomo omogočili gradnjo, ki ne bo kvarila okolja. Čeprav nekaj minut čez dvajseto! ZDENKA BOŽICNIK



ŽALEC: KVIZ O HMEZADU

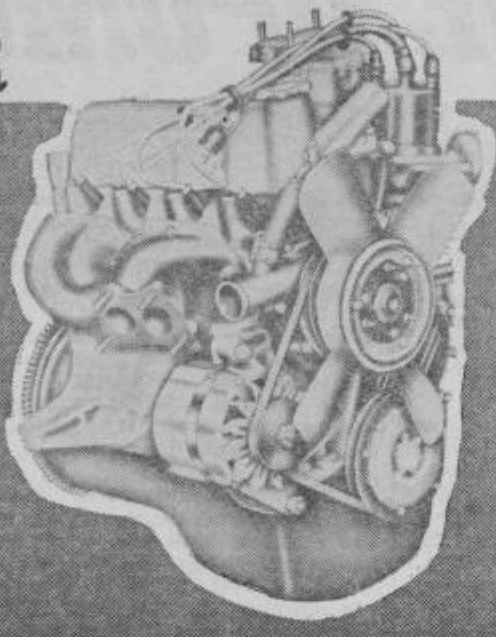
Minulo soboto so v počastitev pomembnih jubilejev, ter 85. rojstnega dne tovariša Tita in 15 letnici kombinata Hmezad pripravili mladinci Hmezada izredno zanimiv kviz, na katerem je tekmovalo sedem ekip, med njimi tudi dve ekipi iz Rudarskega šolskega centra iz Velenja. Prvo mesto so osvojili mladi iz tozda Mesnine, drugo in tretje mesto pa obe ekipi RSC Velenje.

Po končanem kvizu je bil še zabavni program, na katerem so za prijetno razpoloženje poskrbeli Veseli hmeljarji in humoristka Olga Markovičeva.

JANEZ VEDENIK

slovenija  avto
TOZD, AVTOMOTOR' CELJE

IR



INDUSTRIJSKO OBNOVLJENI
STROJI ZA VOZILA ZASTAVA



Ljubljanska banka

Z Ljubljansko banko do stanovanja

Izdatna injekcija v težavah

V Ljubljanski banki lahko dobite zakonca od letos še »dodatno družinsko posojilo« do zneska 14.000 din za premostitev težav pri gradnji.

Ljubljanska banka, podružnica za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, je letos z nekaterimi ukrepi še bolj kot doslej olajšala pot do stanovanja vsem tistim, ki jih še vedno tarejo takšne ali drugačne stanovanjske težave. Pomislili boste, da dodatno družinsko posojilo ni nobena novost, ker že poznate najrazličnejše oblike bančnih posojil za reševanje stanovanjskih težav občanov. To je sicer res, vendar se je oblika in način odobravanja teh posojil spremenila in razširila, tako da lahko govorimo o bistvenih izboljšavah kreditnih pogojev.

Kakšna je torej letošnja prva in izdatna »injekcija« Ljubljanske banke, ki naj kupcem novih stanovanj ali graditeljem hiš pomaga čez mnoge ostre čere, zlasti seveda denarne? Sklep o dodatnih stanovanjskih posojilih občanom omogoča, da dobi največ 70.000 din dodatnega posojila vsak občan, ki sodeluje z banko tako, da ima pri njej vsaj 30.000 din stanovanjskega posojila na podlagi varčevanja, ali pa da je dobil vsaj 50.000 din stanovanjskega posojila na podlagi prodaje konvertibilne valute oziroma na podlagi vezave domače ali tuje valute.

Lahko pa dobijo takšno posojilo tudi občani, ki imajo v Ljubljanski banki v obdobju zadnjih petih let na hranilni knjižici, na tekočem računu ali deviznem računu vsaj šest mesecev v dinarjih ali devizah najmanj 20 % zaprosenega posojila. Še več ugodnosti pa ima tisti, ki prejema svoje osebne dohodke ali pokojnino pri LB, saj mu v tem primeru zadošča, da ima na hranilni knjižici ali na tekočem računu samo 10 % zaprosenega posojila. Na tak način banka pomaga s posojilom vsem tistim, ki jim je zmanjkalo denarja za dograditev hiše, če se je stanovanje, ki so ga nameravali kupiti podražilo, pa tudi tistim občanom, ki bodo z rekonstrukcijo zgradbe pridobili nove stanovanjske površine.

Pomembna ugodnost pri dodatnih posojilih je tudi v tem, da lahko zakonca dobite družinsko posojilo, se pravi, vsak po 70.000 din. Obresti za to posojilo so 6 %, vrniti pa ga je treba najkasneje v 10 letih. Vemo, da mladi, ki zidajo, kupujejo stanovanja ali obnavljajo hišo, težko zmorejo vse sami. Vedno je dobrodošla tudi pomoč staršev in sorodnikov. Na to smo mislili tudi v Ljubljanski banki. Pri najemanju dodatnih posojil vam lahko pomagajo tudi člani ožje družinske skupnosti, ki jim banka pod posebnimi pogoji odobri »dodatno posojilo«. Na tak način vam Ljubljanska banka ponuja pomoč v stiski, na vas pa je, da izberete najboljšo.

Vsa polasnila dobite v vaši poslovni enoti Ljubljanske banke.

kredit na 12 mesecev
garancija 1 leto
brezplačna montaža
zamenjava v 1 dnevu

PREJELI SMO

S TRIM AKCIJE

NEPRIMERNO VEDENJE

Sem upokojenec, star 75 let, in se vsako leto udeležujem različnih Trim akcij, ki jih prirejajo v Celju. Te akcije so mi všeč, saj na njih sodelujejo mladi in stari. Tudi letos sem startal na Ostrožnem, kupil karton in se veselo odpeljal po določeni poti. Več noma sem videl disciplinirane kolesarje, med njimi pa je bilo tudi nekaj nediscipliniranih. Tako je nek mlad kolesar podrl punčko, ki se k sreči ni poškodovala. Po po-

ti so se vozili tudi mopedisti, ki so vlekli kolesarje ter se drli nad ostale, naj dajo prostor. Nekateri tudi niso znali prehitovati, saj so to opravljali po desni, namesto po levi strani.

Dve postaji pred koncem moje vožnje, ko bi moral dobiti še dva »žigosana« Trimčka, je začelo močno deževati. Pred menoj in za menoj so se peljali kolesarji. Eden izmed mladih me je hotel na vsak način prehiteti po desni strani in trčil je v moje kolo. Z levo nogo sem hotel stopiti s kolesa, ker pa je bila pot preozka, mi je zmanjkalo tal in začel sem se kotaliti po nabrežju Savinje. Na pomoč so mi priskočili mladinci, katerim se zahvaljujem. Takoj je bila na mestu tudi trimska ekipa, kombi in mladinci, ki so me odpeljali domov. Vsem se zahvaljujem za hitro pomoč. Želim, da bi podobne akcije prirejali tudi v prihodnje, vendar za eno samo prošnjo — da bi se vsi udeleženci ravnali po cestno-prometnih predpisih, saj navsezadnje ta akcija ni tekmovalna, ampak rekreacijska in v njej sodelujejo tako mladi kot starejši. Na koncu naj čestitam organizatorjem in še zapišem »Naj živi in se razvija Trim!«

LUDVIK VERK

GRIZE: MLADI IN KULTURA

Za leto dni deluje pri osnovni organizaciji Zveze socialistične mladine prizadevana dramska skupina, ki je s številnimi nastopi sodelovala na vseh pomembnejših proslavah in drugih prireditvah v kraju. Najprej so pripravili recital Cankar in mi, kmalu nato pa je še izšla prva številka njihovega glasila Iskra mladih. Mladi so se lepo izkazali tudi na srečanju učenecov iz otrok, ko so udeleženci srečanja pripravili recital o Savinjski dolini, v drugi številki Iskre mladih pa so zbrali in zabeležili spomine teh otrok. Ob krajevnem prazniku so v recitalu prikazali zgodovino kraja med NOB, v tretji številki njihovega glasila pa opisali to zgodovino.

FRANC JEZOVNIK

Občinsko sodišče v Žalcu

razpisuje
dve prosti delovni mesti

STROJEPISK - ZAPISNIKARJEV

za nedoločen čas

POGOJI:

— srednja administrativna ali njej ustrežna šola z znanjem strojepisja. Kandidatke bodo opravile preizkus iz strojepisja. Poskusno delo traja 15 dni.

Osební dohodek po samoupravnem sporazumu.

Rok za prijave je 15 dni. — Razpisna komisija

DOM OSKRBOVANECV NOVO CELJE

Komisija za razpis delovnih mest vodilnih delavcev

razpisuje
prosto delovno mesto

VODJE finančno ekonomske službe

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev in moralno-politične neoporečnosti izpolnjevati še naslednje pogoje:

— višja strokovna izobrazba ekonomske smeri ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z 10 let delovnih izkušenj — samostojni računovodja

Kandidati naj k ponudbi poleg dokazil o izobrazbi in delovnih izkušnjah (doseganjih zaposlitvah) prilože tudi življenjepis in potrdilo o nekaznovanju in, da niso v kazenskem postopku.

Ponudbe sprejema Dom oskrbovanecv Novo Celje, Žalec — Komisija za razpis delovnih mest vodilnih delavcev.

Nastop službe takoj.

Podjetje za urejanje voda**»NIVO« CELJE****Škvarčeva 4**

razpisuje
naslednje štipendije:

a) dve štipendiji na FAGG

oddelku za gradbeništvo, hidrotehnična smer

b) štipendijo na višji tehniški varnostni šoli v Ljubljani

ter naslednja prosta učna mesta za učence poklicnih šol:

a) 4 avtomehanike**b) 3 strojni ključavničarji****c) 1 strugar****d) 1 avtoelektrikar****e) 1 elektromehanic****f) 1 avtoličar**

Kandidati naj pošljejo vloge s kratkim življenjepisom in zaključnimi spričevali na gornji naslov v roku 15 dni po objavi.

»SIGMA« ŽALEC

Odbor za medsebojna razmerja

objavlja
naslednja prosta delovna mesta

1. glavni tehnolog TOZD Vransko
2. vodja proizvodnje TOZD Vransko
3. glavni planer TOZD Vransko
4. več KV ključavničarjev TOZD Vransko
5. več PK ključavničarjev TOZD Vransko
6. več KV kleparjev TOZD Vransko
7. 2 varilca z atestom TOZD Vransko
8. 3 KV ključavničarje Nova proizvodnja Žalec
9. 5 PK ključavničarjev Nova proizvodnja Žalec
10. 3 KV kleparje Nova proizvodnja Žalec
11. 1 orodjar Nova proizvodnja Žalec
12. 3 varilce z atestom Nova proizvodnja Žalec
13. 2 NK delavca Nova proizvodnja Žalec
14. čistilko za Novo proizvodnjo Žalec za 4 ure
15. referent za družbeni standard in samoupravljanje za DSSS
16. servirko hrane za DSSS s skrajšanim delovnim časom (6 ur)

POGOJI:

- pod 1. se zahteva I. stopnja strojne fakultete z vsaj 5 let prakse na podobnem delovnem mestu
- pod 2. se zahteva I. stopnja strojne fakultete ali višja šola za organizacijo dela s 5 let prakse na podobnem delovnem mestu
- pod 3 se zahteva srednja tehnična šola strojne smeri z 4-letnimi delovnimi izkušnjami
- pod 4., 6., 8., 10., 11. se zahteva poklicna šola ustrezne smeri z vsaj 2-letnimi delovnimi izkušnjami
- pod 12. se zahteva veljavni atest za varilce
- pod 5., 9. se zahteva osnovna šola in vsaj eno leto prakse na podobnem delu
- pod 13. se zahteva nepopolna osnovna šola
- pod 15. se zahteva upravno-administrativna šola ali ekonomska šola z znanjem strojepisja s 4-letnimi delovnimi izkušnjami
- pod 14. in 16. se zahteva nepopolna osnovna šola.

Podjetje ima urejene delovne prostore, zagotovi-eno družbeno prehrano in ugodne prometne zveze do obratnih prostorov.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi na naslov: »SIGMA« Žalec, Pečnikova 1 — Odbor za medsebojna razmerja.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev imeti odslužen vojaški rok

Osební dohodki so po pravilniku o delitvi osebníh dohodkov SIGME Žalec.

750 LET LAŠKEGA - 750 LET LAŠKEGA - 750 LET LAŠKEGA**V ZNAMENJU OBLETNICE: MNOŽIČEN TELOVADNI NASTOP**

Program prireditev, ki so posvečena tudi 750 letnici trga in 50 letnici mesta Laškega se odvija po zastavljenem načrtu.

Minuli petek popoldne je bila na šolskem telovadišču telovadna prireditev vseh razredov laške osemletke, od najmlajših, ki so s simboličnim nastopom počastili tudi 85 rojstni dan tovariša TITA in 40 letnico ZKS, do mladih karateistov, ki so dokazali, da ima renomirani laški klub karateistov dober podmladek.

Kaže, da se Laščanom polagoma vrača zanimanje za ustvarjalnost svojih najmlajših, saj je bilo šolsko dvorišče polno gledalcev, predvsem staršev in mladine.

O telovadnem nastopu pa sočbo prepustimo strokovnjaku, svetovalcu na zavodu za šolstvo in športnemu novinarju KA-

V Laškem pa so v po-

častitev dneva mladosti in 750 letnice Laškega na letnem telovadišču ob šoli nastopili vsi člani ŠSD Mladost. Množične telovadne akademijske sestave so vsebovale vse bogastvo šolske telesne vzgoje, oblik in vsebine dela v kroških ŠSD. Lepe sestave, vsebinske povezave z ljubeznijo mladih do Tita, so se vrstile druga za drugo. Prikaz gimnastičnih vaj, povezanih z uporabo različnih drobnih rekvizitov (balončkov, trakov, kolebnic, švedskih klopi, rutic in pod.), je bil nad vse usklajen, izveden z občutkom za estetskim gibanjem in doživljanjem. Pri prikazu vaj na različnih orodjih, pri preskokih, akrobatiki, štafetah in raznoterostih pa smo bili priča izredni smelosti, obvladanju najzahtevnejših prvin, lepem gibanju. Ta doživetja pri izvajalcih in gledalcih so bila stopnjevana še ob

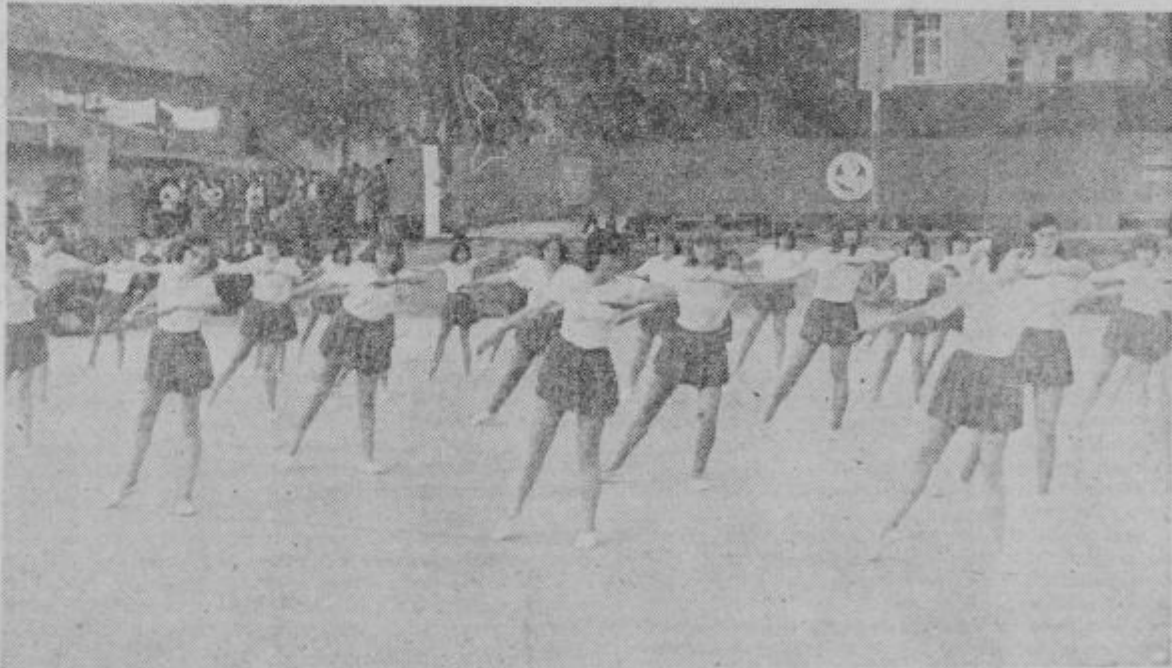
izredno domiselni glasbi in lepih vadbenih oblačilih. Vse je bilo lepo uobzrano in na estetski višini. Kar 1.500 gledalcev je

bilo navdušenih nad prireditvijo, ki so v naših prikazih telesne vzgoje in športa s tovrstno vsebino postala že prava redkost.

Zato zaslužijo še posebno priznanje vsi avtorji telovadnih sestav, vsi razredni učitelji na tej šoli, predvsem pa neumorna

predavateljica telesne vzgoje Zlatka Centrihova in Ivan Pečnik.

K. JUG



PREBOLD: KEGLJIŠČE IN BAR

Pred kratkim so v hotelu v Preboldu odprli novo avtomatsko štiristezno kegljišče. To je drugi tovrstni rekreacijski objekt v žalski občini in po obisku sodeč si ljudje takšne rekreacije zelo želijo. Ko že pišemo o rekreaciji, velja omeniti tudi to, da bodo še letos pričeli v Preboldu z gradnjo teniškega igrišča ter umetnega drsališča, kar bo za kraj brez dvoma izredna pridobitev.

J. V.

VINSKA GORA: PESEM IN IGRA

Ob koncu prejšnjega meseca je bila na Vinski gori že trinajsta prireditev vrsta »Mladina poje in igra«. Pokroviteljstvo nad letošnjo je imela občinska konferenca Zveze socialistične mladine v Zalcu.

Prireditve je bila tekmovalnega značaja. Nazadnje pa so nagrade podelili tako, da so prvo nagrado žirije prejeli šentjanski fantje, drugo skupina 007 z Dobrne in tretjo Martina Požurn iz Andraža. Občinstvo pa se je odločilo za Hermana Zerdonerja.

Oddajo je vodil in povezoval Miran Krajšek. Škoda le, da je ponagajalo vreme in da udeležba ni bila takšna kot prejšnja leta.

PENKALO

VRANSKO: KVIZ O KP

Med številnimi prireditvami v žalski občini v mesecu mladosti je pomembno mesto zavzel kviz na temo »Komunistična partija v revolucionarnem delavskem gibanju Savinjske doline«.

Kviz je organizirala občinska konferenca Zveze socialistične mladine Zalc z osnovno šolo Vransko. Na Vranskem so se zbrale ekipe vseh osnovnih šol iz občine, le vrste iz osnovne šole Braslovče kljub ponovnemu pozivu ni bilo.

Mladi so pokazali izredno znanje o dejavnosti Komunistične partije v Savinjski dolini. Ekipe iz osnovnih šol Polzela in Prebold sta osvojili vse možne točke. Pa tudi drugi niso dosti zaostajali.

DARKO NARAGLAV

ALPINISTIČNI KOTIČEK

NOVA SMER V PLANJAVI

NIKAMOR BREZ CEPINA IN ZIMSKE OBUTVE



Lepo vreme v soboto in nedeljo so celjski alpinisti izkoristili za vrsto plezalnih ponovitev nad Okrešljem in bivakom, ob tem pa je bila izpeljana tudi nova Celjska smer v 1000 metrov visoki severni steni Planjave.

V soboto, 26. 5. sta Knez in Zupan k svoji bogati lantski in letošnji zimski sezoni dodala eno velikih stvaritev: prvenstveni vzpon v najvišji steni Savinjskih Alp. Nova smer poteka levo od smeri Gradšnik po krušljivem stebri naravnost pod Glavo Planjave. Tu se odcepi na levo in po izraziti zajedi pehje na zahodni vrh. Smer je visoka 1100 metrov in je s

tem verjetno tudi najdaljša smer v naših Alpah. Ponavljalce opozarjamo, da je ocena III. do IV., ki sta jo dala Knez in Zupan, postavljena po najnovejših normativih ocenjevanja težav v steni. Poleg tega sta obe plezalca v izjemni formi in lahko ponavljalci zabredejo pri upoštevanju te ocene v izredne težave. Smer je zelo krušljiva v spodnjem delu; pri plezanju je plezalca ovinjal mraz, saj je v soboto zjutraj termometer pokazal -5 stopinj Celzija.

Knezu Frančku nova smer v enem dnevu ni bila dovolj, zato je popoldne preplezal v solo vzponu še smer

Modec—Režek v Turški gori. V isti smeri sta plezala še Bergant in Krašovec. Tudi ta naveza je še isti dan ponovila Vzhodno smer v Mali Rinki. Vzhodno sta ponovila še Deželak AO Celje in Sturm AO Slovenska Bistrica. Gabrovček, Debeljak in Zevnik Ovetka so ponovili Zapadno steno Ojstrice.

V nedeljo, 27. 5. sta Bergant in Boršček ponovila Iglličevo smer v Mali Rinki, Deželak in Kramer pa Cicovo varianto Iglličeve v Mali Rinki. Isto smer je ponovila tudi naveza Sah Marjana in Golob Milan ter Knez Franček v solo vzponu. Zupan Jože pa je s tečajnikom Pondelakom ponovil Vzhodno smer v Mali Rinki.

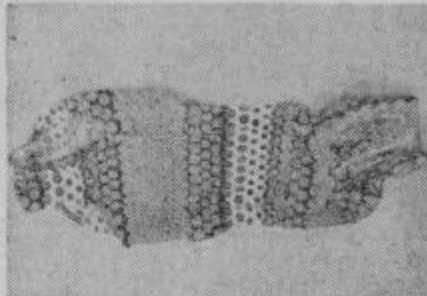
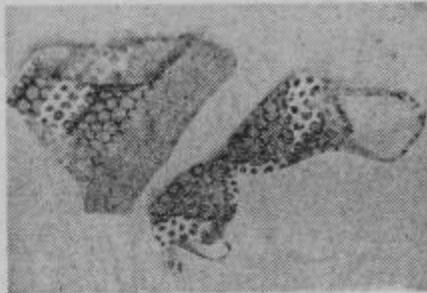
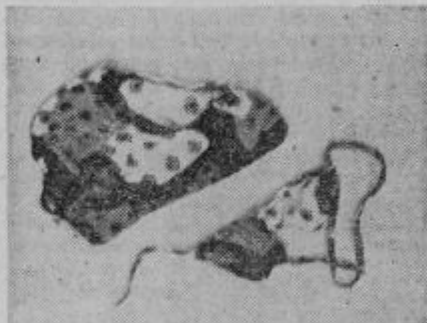
Ponovno opozarjamo planince in alpiniste, da bi po datumu sicer že moralo biti v hribih skoraj poletje, vendar je letos silka precej drugačna. Vsi dostopi na vrhove in visokogorske postojanke so pokriti z debelo plastjo snega, ki je zjutraj na severnih straneh ledeno trd. Tudi pristop preko Škarj na Korošico je brez cepina tvegan; vzpon iz Okrešlja proti Kamniškemu sedlu in Planjavi pa zahteva tudi varovanje z vrvjo. Letos bo veljalo do srede julija strogo pravilo za vse pristopnike: nikamor brez cepina in dobre zimske obutve. Posebno še va skupinske izlete (šolske in sindikalne), ki se naj pred turo posvetujejo z alpinisti ali GRS in dobijo za vzpon strokovne vodnike. Na silki: Marjana Sah na varovališču v vzhodni steni Male Rinke

CIC



PRIPOROČA

Tudi danes smo v veleblagovnici T. Kaj na bi, saj ima veliko oddelkov in vsak ponuja kaj zanimivega, privlačnega, morda celo nevsakdanjega. Danes se ustavimo ob kopalnih. Sonce že pogumno sega s svojimi žarki do nas in kmalu bo čas, ko jo bomo množično mahnil na dopuste. Na morje, na planine, domov na vrt, skratka, sproščat se v naravo. In kaj bolj potrebujemo takrat kot kopalke. Oglejte si jih in odločite se.



Izšla je knjiga, za katero je med bralci veliko zanimanje:

Miha Remec:

SMRT V KURENTIJI



Pisatelj Miha Remec, Ptujčan po rodu, posega s povestjo v življenje in narodne običaje na ptujskem polju. Na pretresljiv način opisuje veselo in žalostno stran povsod znanega kurentovanja in usoda kurentov.

Izvod knjige stane 55 din.

Priporočamo vam nekatere knjige Kmečka knjižne zbirke, ki so zelo iskane:

<i>Klic domače zemlje</i>	42 din
<i>Korenine grunta</i>	40 din
<i>Požgana kmetija</i>	35 din
<i>Ptice pojo nad Olševkom</i>	36 din
<i>Naše mame ljubi vsak dan</i>	29 din
<i>Studeneč</i>	31,50 din

Kot priročnike za delo v vrtu pa vam nudimo:

<i>Zelenjadarstvo</i>	150 din
<i>Naše sadje</i>	130 din
<i>Sadni vrt (drevje)</i>	180 din
<i>Pomagamo vam vrtnariti</i>	280 din

NAROČILNICA

Ime in priimek:

Kraj:

Polta:

Naročam knjiga:

Knjigo bom plačal po povzetju:

Podpis:

(To naročilnico izpolnite, izrežite in jo pošljite na naslov: ČZF KMEČKI GLAS, Miklošičeva 4, 61000 Ljubljana.)



TOVARNA
IZOLACIJSKEGA
MATERIALA
LAŠKO

t i m

Glede na naše proizvodne programe po posameznih TOZD v šolskem letu 1977-1978 omogočamo osmošolcem možnost učenja za naslednje poklice in vas lahko vključimo v sledeča

PROSTA UČNA MESTA

TOZD Gračnica

- Proizvodnja lesne galanterije, montaža industrijskih hladilnic, izolacije streh
- 1. Kovinar — monter klimatizacijskih naprav — 5 mest
- 2. Izolater — 10 mest
- 3. Strojni mizar — 1 mesto

TOZD Elektrostrojni obrati in transport

- 1. Ključavničar — 4 mesta
- 2. Električar — 3 mesta
- 3. Strugar — 1 mesto
- 4. Režkar — 2 mesti

TOZD Termoizolacije in embalaže

- 1. Ključavničar — 2 mesti
- 2. Električar — 2 mesti

Osnovnošolci, ki boste uspešno zaključili osemletko, lahko pošljete vloge do 10. 6. 1977 na naslov: **TIM LAŠKO — Kadrovske-spolni sektor.**

Vse informacije dobite po telefonu 730-700 (int. 61.)

Svet krajevne skupnosti Štore

razpisuje
prosto delovno mesto

TAJNIKA

z naslednjimi pogoji:

- končana srednja šola, po možnosti politične smeri,
- organizacijske sposobnosti za delo na terenu
- aktiven družbeno-politični delavec

Iščemo mlajšega sodelavca.

Prijave naslovljene na **KRAJEVNA SKUPNOST ŠTORE**. — Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Občinska izobraževalna skupnost Celje

razpisuje

za šolsko leto 1977/78

za dijake in študente občine Celje

KADROVSKE ŠTIPENDIJE

za naslednji študij:

na PEDAGOŠKI AKADEMIJI:

- 4 matematika — fizika
- 2 slovenski jezik
- 2 glasbena vzgoja
- 2 tehnična vzgoja
- 2 likovna vzgoja
- 1 gospodinjstvo — kemija
- 2 razredni pouk
- 3 defektologija

na AKADEMIJI ZA GLASBO:

- 1 instrumentalna smer
- 1 solopjevska smer

Prošnji za štipendijo (obrazec DZS 1.65), kolkovani z 2 din je treba priložiti:

- overovljen prepis ali fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo o vseh opravljenih izpitih
- potrdilo skupščine občine o premoženjskem stanju in številu družinskih članov
- mnenje šole ali organizacije ZSMS

Prošnjo z vsemi zahtevanimi prilagami vložite do 28. junija 1977.

Prijav brez zahtevanih dokumentov in prijav vloženih po razpisnem roku, komisija za kadre ne bo obravnavala. — Občinska izobraževalna skupnost Celje, Cankarjeva 1.

TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA, SIS IN IZVRŠNI ODBOR KOMISIJE ZA ŠTIPENDIJE V OBČINI ŽALEC

razpisujejo

KADROVSKE ŠTIPENDIJE v TOZD in SIS in ŠTIPENDIJE iz združenih sredstev pri izvršnem odboru komisije za štipendije za šolsko leto 1977/78:

AERO — TOZD Kemija Šempeter

upravno-administrativna šola — 1 štipendija

GARANT — Pohištvena industrija Polzela

upravno-administrativna šola — 2 štipendiji
ESS — 1 štipendija
tehnična srednja šola — lesna smer — 1 štipendija

Tekstilna tovarna Prebold

tekstilna tehniška šola Kranj

- predilstvo — 2 štipendiji
- tkalstvo — 2 štipendiji
- kemija — 1 štipendija
- pletilstvo — 1 štipendija

poklicne šole:

- strojni mehanik — 15 učnih mest
- strugar — 1 učno mesto
- obratovni električar — 1 učno mesto

Minerva — Žalec — Zabukovica

Poklicne šole za poklic:

- orodni ključavničar — orodjar — 1 učno mesto
- strojni ključavničar — 1 učno mesto
- obratovni električar — 1 učno mesto

POGOJI za sprejem v učno razmerje so:

- uspešno dokončana osnovna šola
- kandidat mora biti duševno in telesno zdrav (k vlogi za sprejem v učno razmerje je potrebno priložiti zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo in rojstni list)

Ferralit — Žalec

ESS — 1 štipendija
TSS — strojna smer — 1 štipendija
TSS — elektro smer — 1 štipendija
TSS — metalurška smer — 2 štipendiji
Strojna fakulteta I. stopnja — 1 štipendija
Strojna fakulteta II. stopnje — 2 štipendiji
PNT — odsek za metal. I. stopnja — 2 štipendiji
Ekonomski fakulteta I. stopnja — 1 štipendija
Ekonomski fakulteta II. stopnja — 1 štipendija
Višja pravna šola — 1 štipendija

Juteks — Žalec

Kemijska srednja šola — 3 štipendije
VEKS ali
Ekonomski fakulteta I. stopnje — 2 štipendiji
PNT — kemijska tehnologija — 2 štipendiji

Komunalno podjetje Žalec

STS — strojni oddelček — 1 štipendija

Občinska izobraževalna skupnost

1. na srednjih šolah:
5 štipendij za šolanje na pedagoški gimnaziji — vzgojiteljska smer
8 štipendij za šolanje na pedagoški gimnaziji
2. na višjih in visokih šolah oz. akademijah
1 štipendijo za študij na višji šoli za socialne delavce
10 štipendij na PA — razredni pouk
2 štipendiji za študij angleščine — slovenščine
2 štipendiji za študij zemljepisa — zgodovine
1 štipendijo za študij zgodovine — sociologije
1 štipendijo za študij matematske — fizike
1 štipendijo za študij fizike — tehničnega pouka
3 štipendije za študij glasbe in sicer
1 za klavir
1 za harmoniko
1 za kitaro
2 štipendiji za študij pedagogike
1 štipendijo za študij telesne vzgoje

Hmezad — Žalec

I. ŠTIPENDIJE

1. Biotehnična fakulteta
— agronomski oddelček — 3 štipendije
— živinorejski oddelček — 1 štipendijo
— veterinarski oddelček — 1 štipendijo
2. Ekonomska fakulteta — 1 štipendijo
3. Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo
— tehnična matematika — 1 štipendijo
4. Višja pravna šola — 1 štipendijo

5. Višja agronomska šola — pospeševalna smer — 3 štipendije
6. Višja varnostna šola — 1 štipendijo
7. Ekonomska srednja šola — 4 štipendije
8. Tehnična kmetijska šola — 7 štipendij
9. Tehnična vrtnarska šola — 1 štipendijo
10. Tehnična mlekarška šola — 3 štipendije
11. Tehnična mesarska šola — 3 štipendije
12. Poklicna vrtnarska šola — 2 štipendiji
13. Poklicna mlekarška šola — 3 štipendije
14. Poklicna sadjarska šola — 2 štipendiji
15. Kmetijska strojna šola — 2 štipendiji
16. Šola za kmetovalce — 20 štipendij

II. UČNA MESTA:

1. Mesar proizvajalec (široki profil) — 5 učnih mest
2. Mesar sekač prodajalec (široki profil) — 5 učnih mest
3. Prodajalka v delikatesi — 5 učnih mest
4. Strojni ključavničar — 8 učnih mest
5. Avtomehaničar — 9 učnih mest
6. Kovinostrugar — 2 učni mesti
7. Avtoelektrikar — 1 učno mesto
8. Kuhar — 6 učnih mest
9. Natakar — 6 učnih mest
10. Prodajalec v kmetijski preskrbi — 5 učnih mest

Keramična industrija Liboje

PNT — 2 štipendiji
Visoka šola za organizacijo dela I. stopnja — 1 štipendijo
Šola za oblikovanje — 1 štipendijo
2 učni mesti za ključavničarja

Gradnja — Žalec

Upravno-administrativna šola — 1 štipendijo

Polzela — Tovarna nogavic

Višja tehnična varnostna šola — 1 štipendijo
Tekstilna tehnična šola — pletilski odd. — 3 štipendije
Tekstilna tehnična šola — kemijski odd. — 1 štipendijo
Poklicna kovinarska šola — 6 učnih mest
Poklicna kovinarska šola smer strojni ključavničar — 2 učni mesti
Poklicna kovinarska šola smer stavbni klepar — 1 učno mesto

Savinjski magazin Žalec

- 1 štipendijo VEKS — finančna smer
- 22 štipendij za učence trgovske stroke
- 4 štipendije za učence gostinske šole — smer natakar
- 2 štipendiji za učence gostinske stroke — smer kuhar

INDE Vransko

— 1 štipendijo na srednji galanterijski šoli

Sigma Žalec

- 1 štipendijo na višji gradbeni šoli
- 1 štipendijo na višji strojni šoli
- 1 štipendijo na srednji tehnični šoli — strojna smer
- 1 štipendijo na ekonomski srednji šoli

Zarja Žalec

- 1 štipendijo na srednji tehnični šoli — lesna smer (I. letnik)
- 1 štipendijo na Upravno-administrativni šoli (I. letnik)
- 1 štipendijo na VEKS — I. stopnja — I. letnik
- 1 štipendijo na VEKS — III. letnik

Iz združenih sredstev na ravni občine imajo pravico do štipendije učenci in študenti:

- s stalnim bivališčem v občini
 - če v njihovih družinah dohodek na družinskega člana ne presega dvakratno višino življenjskih stroškov (iz 25. člana samoupravnega sporazuma o štipendiranju — 1950 din za učenca in 2100 za študenta)
 - če zunaj ni na razpologo štipendij v TOZD.
- K vlogi, ki mora biti izpolnjena na obrazcu 1.65 DZS in je ni treba kolkovati naj kandidati priložijo:
- fotokopijo spričevala (ali overjen prepis) zadnjega letnika in zaključnega izpita oziroma potrdilo o vseh opravljenih izpitih in vajah z ocenami (študentje, ki so že vpisani na fakulteti) in frekventacijsko potrdilo
 - potrdilo o premoženjskem stanju in dohodkih družinskih članov v družinski skupnosti za leto 1976
 - potrdilo o višini otroškega dodatka oziroma potrdilo, da le tega ne prejema
 - potrdilo o kadrovske štipendiji (za štipendijo iz združenih sredstev).

Prošnje za kadrovske štipendije je potrebno oddati pri razpisovalcih do 20. 7. 1977

Vloge za štipendije iz združenih sredstev pa je potrebno oddati pri skupni komisiji — skupščine občine Žalec za dijake in učence do 31. 8. 1977 ter za študente do 30. 9. 1977

Kandidati dobe vse informacije pri razpisovalcih ali pri skupni komisiji — skupščine občine Žalec.

IZVRŠNI ODBOR
KOMISIJE ZA ŠTIPENDIJE

UNIVERZA OZN

TRENTNO PREMALO SREDSTEV ZA TO SVETOVNO USTANOVO

Prod tremi leti se je generalna skupščina OZN odločila za ustanovitev univerze OZN s sedežem v Tokiu, univerze, ki ne bo imela ne dvoran za predavanja in ne študentov. Njena glavna naloga bo v ustvarjanju globalne mreže znanstveno-raziskovalnih dejavnosti zaradi reševanja najbolj kritičnih problemov, ki ogrožajo napredek in razvoj človeštva.

Borba proti lakoti, zagotavljanje surovin in socialni razvoj so glavne teme sedanjega delovnega programa bodoče svetovne univerze.

Kot povsod, pa je tudi tu potrebno najprej zagotoviti materialna sredstva in sodelovanje z znanstvenimi ustanovami in strokovnjaki širšega sveta. Da bi zagotovili oboje, je bilo že več posvetovanj na različnih kontinentih in med drugim pred kratkim tudi v Bonnu. Tako je ob tej priložnosti predsednik konference mentorjev v ZRN profesor Werner Knopp zagotovil, da bodo njihovi strokovnjaki s polnim zaupanjem in intenzivnostjo sodelovali z univerzo OZN. Drugi so opozorili na nekatere primere tiplčnih projektov te nove svetovne znanstveno-raziskovalne institucije: reševanje ekoloških problemov v tropskih deželah ter izkoriščanje sončne energije v državah kot sta npr. Alžirija in Indija.

Predsednik Sveta univerze, Džekop-Ade-Adžai iz Nigerije, je med drugim opozoril na malodušje, ki ga kažejo določeni krogi v zahodni Evropi. To je usmerjeno predvsem proti zamisli globalnega znanstvenega sodelovanja na nadnacionalni osnovi. Namreč univerza naj ne bi bila financirana iz sredstev OZN, temveč iz posebnega sklada prispevkov. Za začetek dela bi bilo potrebno najmanj 8 milijard dinarjev. Vsota, ki pa so jo do sedaj dale na razpolago države članice OZN, je le majhen delček te predvidene številke.

ANSAMBEL VIKIJA AŠIČA

TOKRAT Z NOVIMI NAČRTI

NASTOPILO SO NA SEDMIH FESTIVALIH OD PTUJA DO ŠTEVERJANA

Ansambel Vikijskega Ašiča je zelo priljubljen. Kjerkoli fantje zaigrajo, so poslušalci in seveda plesalci navdušeni. Kaj ne bi bili, saj samo pogled na temperamenten in simpatičen poteg diatonične harmonike v rokah Vikijskega Ašiča navdušuje.

Teče že sedmo leto, ko je Viki prvič dobil skupaj fantje, ki so ljubili domačo zabavno glasbo. Bili so sami amaterji, vendar polni ljubezni in energije do glasbe in ustvarjanja. Tu je že bil prvi njihov nastop, in sicer na ptujskem festivalu. Presenečenje za njih in za vse ostale pa prav tako. Osvojili so debutantsko nagrado. Pri njih se še izreče — dober začetek slab konec, ni urosnil. V sedmih letih so nastopili na sedmih festivalih, od Ptuja do Števerjana, in še sami ne morejo verjeti, da so osvojili prav tako sedem nagrad. »Če je resnost in poleg veselja do glasbe še malo ambicije ter načrtov, se da vse doseči,« pravi Viki Ašič. »V vseh sedmih



letih ni bilo malo težav, ki bi lahko to preprečile. Treba je vztrajati. No, to vztrajnost in zagnanost Vikiju ni oporekati, seveda ob pomoči svojih prijateljev Lovžeta Pavliča in Toneta Vidca, ki z Vikijem sodelujeta od vsega začetka. Letos je prišel ansambel v majhno kadrovsko krizo. Saj ni lahko uskladiti interese in želje šestih ljudi. Zaradi tega je prišlo v ansamblu do zamenjave članov. Pridružil so se: kitarist Ivo Korošec, pevec Osvetko Konec in klarnist Jože Leskovšek, ki je

prav tako že vstar mačke domače glasbe in je prejšnja leta sodeloval pri Stajerskih fantih. Vsi ponovno zatrjujejo, da so se tokrat naši pravi in da ne bodo slepa nehali. Če je to res, smo lahko prepričani, da se bo dvema velikima ploščama, dvema majhnima, kaseti, in vsem uspehom na festivalih in v tujini pridružilo še veliko novih uspehov. Tudi, ki Vikijski in njegove fantje poznamo, v to resnično ne dvomimo. V njih verjamemo, kajti fantom je prva ljubezen do glasbe, do

toga, da ljudi razveselijo. da so ti z njimi zadovoljni denar jim je le obstran naja. To polcažejo tudi v ko leto, ko na izletu s kmecih žena prvič na ml je, ki ga organizira Novi tnik, brez besede o denar igrajo od Celja do Rovin. Kako, pa najbolje vedo letnice. Mar ne?

Torej, fantje z Vikijskega Ašičem nam še veliko ostaja, kmalu bo izšla njihova nova plošča z naslov Razigrana harmonika in upamo, da nas bo res razigrala. V. RIZM

DAN TITOVH CICIBANOV



Dan pred praznikom mladih so se na dvorišču vzgojno varstvene ustanove Anice Cernejeve zbrali mali nadebudneži in nestrpno čakali na znak, ko bodo smeli na ves glas zapeti in zarajati. Okrašeni v pisane barve pomladi in ovčice so nato malčki v veliko veselje staršev in mimoidočih prepevali, skakali in se veselili praznika mladosti in pomladnega sonca. Srečni in razigrani so sklenili svoje rajanje. Tak je bil torej Dan Titovih cicibanov iz vrta Anice Cernejeve.

MATEJA PODJED

M. ALAŠEVIČ



Ne, danes ko je nedelja, zaključni dan mladinskega pevskega festivala, ki je sicer vsaki dve leti enkrat, ne bomo odprli v Celju gostišče — imen rednega delovnega časa. No, ja, pa kdaj drugič!

BOLEZEN IZOBILJA

(4)

KAKŠEN JEDILNIK

MANJ MAŠČOB IN VEČ SADJA TER ZELENJAVE

Ceprav vedno več raziskovalcev povezuje faktor prehrane z različnimi oblikami raka pa si še vedno ni so enotni glede narave te zveze. Statistični podatki pa vsekakor potrjujejo takšno zvezo.

Na primer! Črevesni rak je ena pogostih boleznih v razvitih zahodnih državah. Za njo umirajo tudi Japonci, ki prebivajo v Združenih državah Amerike, medtem, ko je na Japonskem ta bolezen mnogo redkejša.

Statistični podatki tudi potrjujejo, da se ena od oblik raka na maternici in ledvicah skoraj nikdar ne pojavlja pri suhih ženskah. Strokovnjaki so mnenja, da tudi na nastanek tega vpliva med drugim prebogata hrana — prebogata glede na sestav, ne na količino.

Jasno je, da imajo trenutno onkologi manj argumentov na podlagi katerih bi lahko priporočili dieto,

kot njihovi kolegi kadrologi, ker ne razpolagajo z dokazom o direktnem vplivu nekega živila na pojav in razvoj rakastega obolenja.

Ceprav dokazov ni, manjša poraba maščob, predvsem tistih živalskega izvora, povečana potrošnja žitaric vključno z njihovimi sestavinami ter povečana poraba svežega sadja in zelenjave, je tisto, kar lahko in naj bi zdravnik — ne glede na lastno specializacijo — predpisal. Nekateri to že delajo in tako predlagajo naslednje spremembe v prehrani:

— Potrošnja maščob je nujno potrebno zmanjšati na takšno raven, da predstavljajo manj kot 35 odstotkov vseh kalorij. Te so do sedaj namreč v vsakodnevnem jedilniku 40 do 50 odstotkov. Priporočljiva je zmanjšanje porabi mesa, mlečnih proizvodov in pečenih živil. Svinjino in govedino čim bolj pogosto zamenjati s perutnino

in ribo. Pred govedino je potrebno dati prednost mesu živali, ki so bile hranjene na pašnikih.

— Še posebno moški morajo zmanjšati uživanje holesterola in to s tem, da bodo uživali jajca in druga živila živalskega izvora zmernije kot doslej.

— Občutno je potrebno zmanjšati količino sladkorja in soli.

— Povečati pa je potrebno uživanje živil iz žitaric in to tistih, ki so očuvale vse sestavine. V to vrsto povečanja sodi tudi krompir in tudi druga hrana, ki vsebuje škrob. Na prvem mestu so še vedno sveže sadje in zelenjava.

— Nujno potrebno pa je ravnati med jemanjem energetskih rezerv in trženjem energije. To pa je mogoče doseči z pametnim omejevanjem količine kalorij in fizično aktivnostjo (torej preč s sedečim načinom življenja!).

(koniec)